

N:o 134.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 maj 1903.
— — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om försäkringsbolag samt till lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket, dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken, till lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen, till lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar samt till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

(Särskilda utskottets n:o 1 utlåtande n:o 1 och memorial n:o 3 och n:o 4).

Till Konungen.

Genom proposition, n:o 33 a, af den 30 januari innevarande år har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bifogade förslag till

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 31 Häft. (N:o 134.) 1

1:o) lag om försäkringsbolag; samt

2:o) lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket.

Därjämte har Eders Kungl. Maj:t genom proposition, n:o 33 b, af samma dag föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till

1:o) lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken;

2:o) lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen;

3:o) lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar; samt

4:o) lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Dessa propositioner hafva i hufvudsak vunnit Riksdagens bifall. Endast i fråga om vissa detaljbestämmelser i de båda förstnämnda lagförslagen har Riksdagen ansett ändringar böra äga rum. Några af dessa äro uteslutande af redaktionell art och torde ej fordra närmare redogörelse. För öfriga erinringar, hvartill dessa lagförslag gifvit anledning, skall Riksdagen här nedan redogöra.

I detta sammanhang vill Riksdagen framhålla, att, ehuru Riksdagen anser befogade anmärkningar kunna framställas mot vissa från aktiebolagslagen hämtade paragrafer i den föreslagna lagen om försäkringsbolag, Riksdagen dock ansett sig icke böra företaga några ändringar i desamma, då Riksdagen innevarande år i skrifvelse hos Eders Kungl. Maj:t anhållit, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om revision af aktiebolagslagen, och Eders Kungl. Maj:t i sammanhang med de ändringar i sistnämnda lag, hvilka Eders Kungl. Maj:t kan komma att föreslå, otvifvelaktigt lärer framlägga förslag till motsvarande ändringar i den af Riksdagen nu beslutade lag om försäkringsrörelse, om denna varder af Eders Kungl. Maj:t godkänd.

Förslaget till lag om försäkringsbolag.

Då den föreslagna lagen är afsedd att gälla jämväl för försäkringsanstalter, hvilka icke benämnas bolag, synes den af Eders Kungl. Maj:t föreslagna rubriken icke vara fullt lämplig, hvarför Riksdagen utbytt densamma mot rubriken »lag om försäkringsrörelse».

1 §.

De anstalter, som för närvarande i vårt land drifva försäkringsrörelse, äro, bortsett från den af staten inrättade riks försäkringsanstalten, grundade antingen på aktier eller på delägarnas ömsesidiga ansvarighet. Dessa senare sammanfattas i Eders Kungl. Maj:ts förslag under benämningen ömsesidiga försäkringsbolag. Af dessa anstalter torde nog de flesta själfva kalla sig bolag, men åtskilliga af dem gå dock under namn af förening. Riksdagen har ej ansett sig böra föreslå någon förändring i den af Eders Kungl. Maj:t föreslagna benämningen, helst, på sätt af 70 § framgår, bibehållandet däraf icke medför skyldighet för de anstalter, hvilka nu kalla sig förening, att efter lagens ikraftträdande i firman utbyta detta ord mot ordet bolag. Dock har Riksdagen ansett det vara lämpligt, att 1 § så affattas, att däraf tydligt framgår, att under benämningen ömsesidiga försäkringsbolag inbegripas såväl bolag som föreningar, grundade på delägarnas ömsesidiga ansvarighet. Detta har varit syftet med den af Riksdagen företagna ändring i paragrafen. Att de ömsesidiga försäkringsbolagen kunna vara bildade med eller utan garantikapital, har Riksdagen icke ansett vara behöfligt att här utsäga.

2 §.

Riksdagen har sig visserligen icke bekant, att i vårt land för närvarande andra bolag än de, hvilkas rörelse afser lif försäkring eller brandförsäkring, meddela försäkring, gällande för all framtid eller för längre tid än tio år. Den möjlighet är dock icke utesluten, att icke dessa försäkringssätt snart kunna komma att användas äfven inom andra slag af försäkringsrörelse än de båda ofvannämnda. Härpå syftar den i denna paragraf vidtagna ändring, hvilken åter föranledt motsvarande ändring i 5, 124 och 144 §§ i förslaget.

4 §.

Vid behandlingen af denna paragraf har mot affattningen af punkt 2) anmärkts, att densamma skulle kunna innebära, att Konungen vid pröfning af bolagsordning skulle äga bestämma, huruvida bolag, hvars rörelse afser lif försäkring, skall äga rätt att utan läkareundersökning meddela lif försäkring mot dödsfall. Riksdagen anser visserligen stadgandet icke böra så tolkas, men för att tydligt uttrycka, att sådan bestämmanderätt icke tillkommer Konungen, har Riksdagen utbytt ordet »må» mot ordet »skall».

48 §.

Såsom villkor, för att försäkringsbolag skola vara berättigade att i sin balansräkning såsom tillgång uppföra de i denna paragraf omförmälda organisationskostnader, har Riksdagen ansett det åtminstone böra föreskrivas, att förbehåll om åtnjutande af denna förmån intagits i bolagsordningen. På grund häraf har Riksdagen vidtagit ändring i 1 mom.

Den i sista mom. verkställda ändring afser endast ett förtydligande af ifrågavarande stadgande.

Motsvarande ändringar äro jämnväl vidtagna i 99 §.

49 §.

De allmänna försäkringsvillkor, under hvilka sjöförsäkring i regel meddelas af de svenska sjöförsäkringsbolagen, äro sammanförda i en efter nu gällande sjölags utfärdande af svenska försäkringsgifvare antagen »allmän svensk sjöförsäkringsplan». När försäkring på nämnda villkor meddelas, bruka, enligt hvad upplyst blifvit, bolagen i försäkringsbrevet allenast omnämna, att försäkringen meddelats enligt nämnda plans bestämmelser. I anledning af innehållet i 1 mom. af förevarande paragraf har ifrågasatts, huruvida sjöförsäkringsbolagen icke på grund af detta stadgande framdeles skulle vara skyldiga att å försäkringsbrefven aftrycka bestämmelserna i planen. Riksdagen måste erkänna, att detta skulle vara för bolagen ganska betungande, då planen innehåller 100 §§ och sålunda är ganska vidlyftig. Men då enligt Riksdagens åsikt ifrågavarande stadgande i förslaget icke innebär förbud för bolagen att i försäkringsbrefven allenast hänvisa till berörda allmänt antagna sjöförsäkringsplan, har Riksdagen låtit denna paragraf vara oförändrad. Samma är förhållandet med 100 §.

92 §.

I det för granskning till högsta domstolen remitterade lagförslag förekom icke något stadgande, motsvarande 92 § i Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Högsta domstolen erinrade i anledning häraf vid 40 och 41 §§ i det remitterade förslaget (motsvarande 81 och 82 §§ i förevarande förslag), att, om än styrelsen icke saknade utvägar att pröfva, huruvida tillräckligt antal röstberättigade påkallat utlysande af bolagsstämma, det dock mången gång blefve för magistrat eller kronofogde

omöjligt att utan dylikt register verkställa den pröfning, som i 41 § förutsattes. På grund af denna anmärkning infördes 92 § i det reviderade lagförslaget. Denna styrelsen sålunda ålagda skyldighet torde i många bolag blifva för styrelsen synnerligen betungande. Sålunda hade exempelvis Svenska arbetareförsäkringsanstalten Trygg vid 1902 års slut gällande 45,836 försäkringar. För de ömsesidiga brandförsäkringsbolagen torde det vara rent af omöjligt att med ledning allenast af sina räkenskaper och handlingar angifva namnen på de personer, som äro röstberättigade å bolagsstämma. Då härtill kommer, att det säkerligen ytterst sällan ifrågakommer att påkalla magistrats eller kronofogdes biträde för utlysande af bolagsstämma, har Riksdagen ansett det icke vara lämpligt att för dessa sällsynta undantagsfall ålägga samtliga ömsesidiga försäkringsbolag en skyldighet, som för dem skulle medföra icke endast mycket besvär, utan äfven mången gång icke obetydliga kostnader. Riksdagen har därför låtit stadgandet i 92 § utgå samt i följd däraf och för att ej rubba paragrafföljden till 92 § nedflyttat de två sista momenten i 91 §. På grund häraf har i ansvarsbestämmelserna i 160 § 1 mom. borttagits 92 §.

99 §.

Sådant sista momentet är affattadt i Eders Kungl. Maj:ts förslag, synes detsamma berättiga ett lifförsäkringsbolag att, äfven sedan förskjutet garantikapital blifvit delvis eller till fullo återbetaldt till garanterna, utdela fem procent å nämnda kapital, oaktadt såsom tillgång uppförda anskaffningskostnader ännu icke blifvit fullständigt afskrifna. Meningen torde dock vara, att nämnda utdelningsprocent skall räknas endast å den del af inbetaldt garantikapital, som ännu icke blifvit återguldadt. Detta har Riksdagen ansett böra tydligt uttryckas.

120 §.

Då ersättningsreserven till sin natur väsentligt skiljer sig från premiereserven, kan nog icke utan skäl ifrågasättas lämpligheten af att, på sätt i Eders Kungl. Maj:ts förslag skett, sammanfatta dem båda under benämningen försäkringsfond. Genom att sammanföra ersättningsreserven med premiereserven och, såsom jämväl föreslagits i 1897 års kommittéförslag, låta samma föreskrifter gälla för båda ökas dock i någon mån säkerheten för försäkringstagarna och deras rättssinnehafvare. Med hänsyn härtill och

då högsta domstolen lämnat lagförslaget i denna del utan anmärkning, har Riksdagen ansett ändring däri icke böra uti oförmälda hänseende vidtagas.

Ett par mindre ändringar har Riksdagen dock vidtagit uti 120 § i Eders Kungl. Maj:ts förslag. Uttrycket »i sin balansräkning afsätta försäkringsfond» synes Riksdagen icke vara fullt korrekt, utan torde de i föregående kommittéförslag begagnade ordalagen »i sin balansräkning såsom skuld upptaga försäkringsfond» bättre återgifva hvad man här velat uttrycka.

Skyldighet att i balansräkning såsom skuld upptaga premiereserv åligger tydligen endast bolag, som uppstår premie för försäkring, löpande utöfver tiden för räkenskapsårets utgång. Detta har Riksdagen dock ansett lämpligen böra utsägas i paragrafen.

122 §.

Endast om försäkring återförsäkrats hos inländskt bolag, är enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag det bolag, åt hvilket återförsäkringen meddelats, fritaget från förpliktelsen att för det återförsäkrade beloppet göra afsättning till försäkringsfond. De svenska försäkringsbolagen kunna emellertid stundom i fråga om återförsäkring vara hänvisade till utländska bolag. Särskildt lär så vara förhållandet med sjöförsäkringsbolagen. Förslagets nämnda stadgande kan vid sådant förhållande vålla bolagen ganska stora svårigheter. En utsträckning af undantaget från skyldigheten att för återförsäkradt belopp göra afsättning till försäkringsfond har Riksdagen därför ansett böra ske, så att detsamma äfven kan gälla vid återförsäkring hos utländskt bolag, helst de utländska bolagen stundom på grund af hemlandets lagar äro skyldiga att för återförsäkringen göra afsättning till försäkringsfond. Riksdagen har funnit det vara lämpligast att ofverlämna åt försäkringsinspektionen att afgöra, huruvida vid återförsäkring hos utländskt bolag befrielse från ofvannämnda förpliktelse må kunna meddelas, utan att försäkringstagarnas säkerhet därigenom äfventyras.

123 §.

De i punkt 4) oförmälda skuldförbindelser torde icke alltid vara af beskaffenhet att böra få användas vid redovisning af tillgångar, mot-

svarande försäkringsfonden. I likhet med hvad som gäller för placering af de i postsparbanken inflytande medel, som icke erfordras för löpande utgifters bestridande, har Riksdagen ansett det böra stadgas såsom villkor för skuldförbindelsernas användande för nämnda ändamål, att Konungen lämnat sitt tillstånd till lånets upptagande eller garanterande.

Beträffande de i punkt 5) först omförmälda skuldförbindelser är i Eders Kungl. Maj:ts förslag öfverlämnadt åt försäkringsinspektionen att pröfva inteckningssäkerheten. Då inteckning inom två tredjedelar af fast egendoms taxeringsvärde i de allra flesta fall lämnar fullgod säkerhet, torde sådan pröfningsrätt icke vara erforderlig. För öfrigt skulle det, för att densamma skulle blifva fullt effektivt, icke vara tillräckligt, att, såsom lagförslaget stadgande synes gifva vid handen, inspektionen bestämde vissa allmänna grunder för användande af ifrågavarande slags skuldförbindelser vid redovisning af tillgångar, motsvarande försäkringsfonden, utan skulle det för detta ändamål vara nödvändigt, att försäkringsinspektionen i detalj följde bolagens medelplaceringar. Att tillerkänna inspektionen en dylik befogenhet har Riksdagen funnit icke vara lämpligt. På grund häraf har Riksdagen ansett sig böra ur förslaget borttaga denna pröfningsrätt. Där- emot har Riksdagen ansett skuldförbindelser med säkerhet af inteckning intill fulla taxeringsvärdet i bolagets egen fastighet icke alltid böra godkännas vid redovisningen. Det kan nämligen inträffa, att genom åtgöranden från bolagets sida taxeringsvärdet å fastigheten blifvit satt högre än fastighetens verkliga värde. För godkännande af sådana skuldförbindelser har Riksdagen därför ansett försäkringsinspektionens medgifvande böra fordras. Att, då åbyggnad finnes å den intecknade egendomen, nämnda byggnad skall vara brandförsäkrad, för att inteckning i egendomen må godkännas, har i Eders Kungl. Maj:ts förslag icke särskildt utsagts. I likhet med hvad som stadgas i 12 § i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892 har dock Riksdagen ansett en bestämmelse härom böra intagas.

Borttagandet af orden »med den inskränkning, som följer af hvad i 136 § är föreskrifvet» i sista momentet i propositionen beror därpå, att den föreskrift i sistnämnda paragraf, som åsyftas, likaledes af Riksdagen borttagits. Med tillägget till sista momentet har Riksdagen velat uttala, att de såsom tillgång uppförda anskaffningskostnader icke böra få användas vid redovisning af tillgångar, motsvarande försäkringsfonden, längre, än som är alldeles nödvändigt.

126 §.

Den skandinaviska kommitténs förslag till lag om lifförsäkringsrörelse innehöll ett stadgande i hufvudsak af samma innehåll som förevarande paragraf i Eders Kungl. Maj:ts förslag. Såsom skäl för detta stadgande anförde kommittén bland annat, att afsättning af försäkringsfond visserligen måste anses tillräckligt betryggande för försäkringstagarnas säkerhet, såvida man kunde utgå från, att de faktorer, hvarpå premiereservens beräkning hvilade, nämligen räntefot och dödlighet, vore oföränderliga och inga förluster uppstode vid tillgångarnas placering, men att, då så icke vore förhållandet, kommittén ansåge sig böra fordra afsättning af en ytterligare fond, som vid behof skulle tjäna till utfyllning af premiereserven.

Att en säkerhetsfond af lifförsäkringsbolagen bör afsättas synes Riksdagen icke med fog kunna bestridas. Svårare är att bestämma, huru stor denna fond skall vara och huru afsättningen till densamma skall ske. Lagstiftaren har härvid att tillgodose två motsatta intressen. Å ena sidan bör fonden lämna all den säkerhet, som försäkringstagarnas trygghet kräfver. Å andra sidan böra försäkringsbolagen icke åläggas att afsätta större säkerhetsfond, än som är af behofvet påkallad. Emot Eders Kungl. Maj:ts förslag har, särskildt från ömsesidighetsbolagens sida, anmärkts, att detsammas bestämmelser i allmänhet äro för bolagen väl betungande. För de äldre lifförsäkringsbolagen, hvilka redan hunnit afsätta betydande fonder, skulle stadgandet icke förorsaka några svårigheter. De yngre bolagen skulle däremot genom skyldigheten att göra de föreskrifna afsättningarna till säkerhetsfond betydligt hindras i sin utveckling. Och hvad bildandet af nya lifförsäkringsbolag beträffar, skulle sådant nästan fullkomligt omöjliggöras, då dessa skulle vara förhindrade att under en lång följd af år utdela vinst till försäkringstagarna och de utan vinstutdelning icke skulle kunna bestå i konkurrensen med de äldre bolagen. Detta skulle åter hafva till följd, att de nya idéer, som ständigt uppstå inom lifförsäkringsrörelsen och hvilka hufvudsakligen frambäras af de yngsta bolagen, icke lika tidigt som annars skulle komma vårt land till godo; och folkförsäkringen, som först på senare åren vunnit insteg här i landet, skulle icke blifva föremål för den stora utbredning, som vi i annat fall kunna förvänta.

Riksdagen har vid pröfning af de framställda anmärkningarna kommit till den öfvertygelsen, att Eders Kungl. Maj:t uti ifrågavarande hän-

seende ställt väl stora fordringar på bolagen och att man, utan åsidosättande af nödig hänsyn till lifförsäkringstagarnas intressen, torde kunna åtnöjas med att föreskrifva, att allenast en viss del af behållningen å rörelsen årligen skall afsättas till säkerhetsfond. För att det icke skall dröja alltför länge, innan fonden uppnår föreskrifvet belopp, måste dock den årliga afsättningen utgöra en ganska väsentlig del af behållningen. Riksdagen har ansett densamma lämpligen kunna bestämmas till minst hälften. Fall torde dock kunna förekomma, då en så stor afsättning icke är erforderlig, i ty att bolagets rörelse på annat sätt lämnar den erforderliga säkerheten. För sådant fall har Riksdagen öfverlämnat åt försäkringsinspektionen att medgifva, att mindre årlig afsättning må äga rum. Jämväl i fråga om den summa, till hvilken säkerhetsfonden skall uppgå, innan afsättning till densamma får upphöra, har Riksdagen ansett Eders Kungl. Maj:ts förslag vara väl strängt. Riksdagen har i denna del återgått till 1897 års kommittéförslag, som bestämmer säkerhetsfondens belopp till en tjugonedel af försäkringsfonden. Riksdagen vill påpeka, att enligt denna bestämmelse säkerhetsfonden under den första tiden af bolagets tillvaro blir mindre än enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag, men att densamma längre fram kommer att stiga till högre belopp än den med den i Eders Kungl. Maj:ts förslag angifna begränsning skulle göra.

127 §.

Emot det af Eders Kungl. Maj:t föreslagna stadgandet i 1 mom. i 127 § har anmärkts, att det vore stridande mot aktiekapitalets allmänna ändamål att, på sätt i detta stadgande tillåtes, ställa tillgångar motsvarande viss del, ja, till och med hela aktiekapitalet såsom pantsäkerhet för en del af bolagets fordringsägare.

Denna principiella invändning, som endast gäller aktiekapitalet, icke garantikapitalet, är tvifvelsutän grundad, men synes Riksdagen i föreliggande fall vara utan reell betydelse. Granskar man nämligen dessa aktiebolags räkenskaper, enligt uppgifterna i civildepartementets redogörelse för försäkringsväsendet i riket år 1900, finner man, att försäkringstagarna äro, utom aktieägarna, dessa aktiebolags så godt som enda fordringsägare, och det är gifvetvis insikten härom som gjort, att såväl den skandinaviska kommittén som Eders Kungl. Maj:t och högsta domstolen ej ansett sig behöfva taga hänsyn till berörda principiella betänkligheter. Riksdagen har dock ansett sig böra vidtaga den ändring i Eders Kungl. Maj:ts för

slag, att endast en del, högst hälften, af aktiekapitalet må kunna få af-räknas å säkerhetsfonden. Såsom skäl härför får Riksdagen anföra att, eftersom aktiekapitalet högst sällan är mindre än 500,000 kronor, medan garantikapitalet i regeln uppgår till endast 100,000—150,000 kronor, billigheten fordrar, att aktiekapitalet ej i sin helhet må få användas att bereda aktiebolag den med momentet afsedda fördelen — det blefve näm-ligen annars att lämna de yngre aktiebolagen ett öfvertag i konkurrensen gent emot de yngre ömsesidiga bolagen.

131 §.

Högsta domstolen anmärkte emot den bestämmelse i det till dess granskning remitterade lagförslag, som motsvarade förevarande paragraf i kungl. propositionen, att af samma anledning, som föranledt upptagande i förslaget af förbud för ledamot af försäkringsinspektionen att deltaga i styrelsen af eller hafva anställning vid försäkringsbolag, torde äfven böra dylik ledamot förbjudas att vara aktieägare eller garant i sådant bolag. Chefen för civildepartementet förklarade sig emellertid anse, att en ovill-korlig föreskrift härom ej erfordrades, utan att frågan härom kunde i hvarje särskildt fall få vara öfverlämnad till Konungens pröfning. Då lagförslaget tillerkänner försäkringsinspektionen en vidsträckt befogenhet att ingripa i försäkringsbolagens verksamhet, torde det vara af synnerlig vikt, att inspektionen i hvarje fall för allmänheten framstår såsom fullt opartisk. Riksdagen har fördenskull ansett förbudet i lagförslaget böra utsträckas i enlighet med nämnda uttalande i högsta domstolen. Ett lik-artadt stadgande finnes i lagen angående skydd mot yrkesfara den 10 maj 1889, hvars 5 § föreskrifver, att yrkesinspektör ej må för egen eller annans räkning drifva fabrik eller idka annat industriellt yrke, ej heller i dem äga del eller anställning.

I den skandinaviska kommitténs förslag förekommer ett stadgande därom, att hvarje lifförsäkringsbolag skall minst en gång hvar tionde år af försäkringsinspektionen underkastas en närmare undersökning i syfte att utröna dess förmåga att uppfylla åtagna förbindelser. Föreskrift om pe-riodiskt återkommande inspektion af lifförsäkringsbolagen finnes äfven i de lagförslag angående försäkringsväsendet, hvilka för närvarande äro beroende på norska Stortingets och danska Riksdagens pröfning, hvaremot sådan föreskrift saknas i Eders Kongl. Maj:ts förslag. Om ock bestämmelse härom icke bör intagas i denna lag, vill Riksdagen uttala önskvärdheten

däraf, att uti de närmare bestämmelser om försäkringsinspektionens organisation och verksamhet, som skola meddelas af Konungen, intages föreskrift om skyldighet för försäkringsinspektionen att med bestämda mellanrum underkasta lifförsäkringsbolagen en närmare undersökning. Att så också är meningen synes framgå af hvad chefen för civildepartementet yttrat till det statsrådsprotokoll, som fogats vid Eders Kungl. Maj:ts proposition n:o 34 angående försäkringsinspektionens organisation och verksamhet m. m.

133 §.

Enligt det vid kungl. propositionen fogade statsrådsprotokoll har chefen för civildepartementet förklarad Eders Kungl. Maj:ts förslag innebära rätt för Konungen att fritaga försäkringsbolag från skyldighet att bidraga till bestridande af försäkringsinspektionens omkostnader. Riksdagen har ansett det vara riktigare, att det i lagen bestämmes, hvilka försäkringsbolag skola vara fritagna från nämnda skyldighet. De ömsesidiga försäkringsbolag, hvilka enligt 162 § icke skola söka Konungens stadfästelse å sin bolagsordning, torde säkerligen komma att orsaka försäkringsinspektionen ringa besvär och böra därför enligt Riksdagens förmenande åtnjuta sådan befrielse. I det vid kungl. propositionen n:o 34 fogade statsrådsprotokoll återopas en af professoren A. Lindstedt efter anmodan verkställd beräkning af det belopp, som skulle inflyta genom bidragen från försäkringsanstalterna. Vid denna beräkning har jämväl undantagits de i 162 § i Eders Kungl. Maj:ts förslag afsedda bolag. Det af Riksdagen gjorda undantag har icke anmärkts vid förevarande paragraf, men framgår af affattningen af 162 §.

I sista punkten har Riksdagen vidtagit ändring i ändamål att erhålla ett uttryck, som bättre än ordet »premieinkomst» passar för försäkringsbolag, hvilka genom uttaxering hos försäkringstagarna uppbära erforderliga afgifter.

134 §.

Riksdagen har här ålagt lifförsäkringsbolagen att årligen till försäkringsinspektionen ingifva en af bolagets aktuarie upprättad jämförelse mellan den under året bland lifförsäkringstagarna inträffade dödlighet och den dödlighet, som lagts till grund för beräkning af premiereserven för lifförsäkringarna, samt mellan den verkliga och den vid samma beräkning antagna räntefot. Tillgång till en sådan jämförelse är uppenbarligen nöd-

vändig för inspektionen för utöfvande af en effektiv kontroll. Inspektionen kan visserligen själf skaffa sig de erforderliga uppgifterna från bolagets räkenskaper och öfriga handlingar, men de årliga jämförelserna torde betydligt underlätta inspektionens arbete.

136 §.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag äger försäkringsinspektionen rätt att ingripa gent emot ett försäkringsbolag jämväl därest beskaffenheten af bolagets rörelse eller det sätt, hvarpå bolagets medel göras fruktbarande, finnes icke vara betryggande. Detta stadgande synes Riksdagen vara alltför sväfvande och möjligen kunna gifva anledning till det missförstånd, att bolagen härigenom kunna blifva föremål för ett godtyckligt förfarande från inspektionens sida. Riksdagen anser visserligen något sådant icke vara att frukta, helst inspektionens beslut ju alltid kunna öfverklagas, men då på grund af öfriga stadganden i lagförslaget inspektionen torde äga tillräcklig befogenhet att ingripa, när sådant är af nöden, har Riksdagen ur paragraferna borttagit denna bestämmelse.

I anledning af motsvarande paragraf i det till högsta domstolen remitterade lagförslaget anmärkte en ledamot i domstolen bland annat följande:

»I afseende å de till redovisning af försäkringsfond afsatta medel förekomma här två skilda bestämmelser, som i viss mån synas innebära en motsägelse och som åtminstone ej torde lämna erforderlig ledning för försäkringsinspektionen. Enligt första punkten, som afser alla försäkringsbolag, äger försäkringsinspektionen ingripa, så snart de afsatta värdehandlingarna ej motsvara fonden. Det ligger nära till hands att antaga, att denna bestämmelse innefattar *skyldighet* för inspektionen att påkalla rättelse, så snart en nämnvärd differens förefinnes mellan handlingarnas värde och försäkringsfondens belopp.

Men enligt ett senare stadgande, hvilket endast afser lifförsäkringsbolag, kan inspektionen låta anstå med vidtagandet af hvarje åtgärd ända till dess att värdehandlingarna befinnas understiga fondens belopp med mera än två procent af de sammanlagda lifförsäkringsbelopp, för hvilka bolaget är pliktigt att göra afsättning till fonden. Då det kan inträffa, att fonden icke uppgår till mera än tio procent eller en än mindre del af försäkringssumman, skulle således enligt detta stadgande ett bolag kunna anses hafva ett visst berättigande att obehindradt få fortsätta sin

verksamhet, ehuru det i värdehandlingar redovisat endast omkring fyra femtedelar eller än mindre af hvad som rätteligen bort finnas.»

Högsta domstolens öfriga ledamöter voro ense med nämnde ledamot därutinnan, att de särskilda i första och andra punkterna af paragrafens första stycke gifna föreskrifter om rätt och skyldighet för försäkringsinspektionen att ingripa, då försäkringsfonden nedgått under normalt belopp, syntes vara oklara och i viss mån sinsemellan stridiga samt förty i behof af omarbetning.

Riksdagen instämmer i hvad sålunda mot förslaget anmärkts; och då den senare af ifrågavarande punkter på grund af närmast föregående punkts innehåll synes Riksdagen vara fullkomligt öfverflödig, har Riksdagen borttagit den tredje punkten i Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

143 §.

Enligt sista momentet i 143 § i Eders Kungl. Maj:ts förslag skall, där ej samtliga försäkringstagare öfverenskomma om fördelning af administrationsboets tillgångar, administrationen fortsättas. Bristande samtycke af en enda försäkringstagare kan sålunda orsaka, att en administration skall fortsättas kanske i årtionden. Detta synes Riksdagen icke vara tillfredsställande. Har försäkringsinspektionen misslyckats såväl att å annat bolag öfverlåta samtliga försäkringarna som att bilda nytt bolag, bör enligt Riksdagens åsikt fördelning af tillgångarna vara regel och administrationens fortsättande ifrågakomma endast, därest samtliga försäkringstagare äro ense därom. I öfverensstämmelse med denna åsikt har Riksdagen vidtagit ändring i paragrafen.

159 §.

Straffminimum i Eders Kungl. Maj:ts förslag öfverensstämmer med motsvarande stadgande i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet. I aktiebolagslagen är däremot straffminimum för liknande förseelser femtio kronors böter. Då anledning icke torde finnas att i fråga om försäkringsbolag, vare sig de äro aktiebolag eller ömsesidiga bolag, sätta straffminimum lägre än enligt aktiebolagslagen, har Riksdagen härutinnan vidtagit ändring.

I följd af ändringen i 134 § har Riksdagen måst vidtaga ändring i 2 mom. i 159 §.

162 §.

Det i denna paragraf i Eders Kungl. Maj:ts förslag stadgade undantag omfattar allenast ömsesidiga försäkringsbolag, hvilkas verksamhet endast afser försäkring af egendom å landsbygden inom ett län och för hvilkas förbindelser delägarna häfta med obegränsad personlig ansvarighet. Något skäl för uppställande af sistnämnda villkor synes Riksdagen icke förefinnas. Ej heller torde det vara lämpligt att såsom villkor uppställa, att föremålet för verksamheten skall vara endast egendom å landsbygden. Det har inom Riksdagen upplysts, att af länens brandstodsbolag flera meddelat försäkring jämväl af egendom belägen å stads område samt att flera kreatursförsäkringsbolag, hvilkas verksamhet endast omfattar ett län, drifva sin rörelse såväl i stad som å landsbygden. Då den omständighet, att det försäkrade föremålet utgöres af egendom i stad, enligt Riksdagens åsikt icke i och för sig bör föranleda därtill, att bolagsordningen skall stadfästas af Konungen, har Riksdagen härutinnan ändrat den föreslagna paragrafen.

Mot affattningen af förevarande paragraf i Eders Kungl. Maj:ts förslag torde vidare kunna anmärkas, att förutom de i 1 mom. uppräknade paragrafer jämväl åtskilliga andra icke gälla försäkringsbolag af ifrågavarande slag. Riksdagen har ansett det vara mera praktiskt att i paragrafen uppräknat alla de föregående paragrafer i lagen, som i tillämpliga delar skola gälla för dessa bolag. Detta har i viss mån inverkat på paragrafens uppställning i öfrigt.

Borttagandet i 1 mom. af villkoret i fråga om delägarnas ansvarighet har föranlett föreskrift därom, att vid registreringen skall i registret införas jämväl uppgift om, huru för bolagets förbindelser skall ansvaras.

163 §.

I likhet med hvad i Eders Kungl. Maj:ts förslag är stadgadt, har Riksdagen ansett, att från lagens tillämpning böra undantagas anstalt, som inrättats af staten, och anstalt, som allenast meddelat försäkring mot förlust å skuldebref eller andra värdehandlingar. Däremot saknas enligt Riksdagens förmenande skäl att, på sätt i förslaget skett, särskildt undan-

taga ömsesidiga försäkringsbolag för försäkring af fiskebåtar och fiskredskap, sedan Eders Kungl. Maj:t funnit det af särskilda kommitterade i början af 1890-talet utarbetade förslag till dels reglementen för föreningar till försäkring af hafsfiskemateriel, dels bestämmelser om villkoren för statsunderstöd åt sådana föreningar icke föranleda någon åtgärd.

Enligt 1897 års kommittéförslag undantogs från den föreslagna lagens tillämpning »föreningar för försäkring af egendom å landsbygden, hvilkas verksamhet icke omfattar minst ett härad». I det till högsta domstolens granskning remitterade lagförslag upptogs däremot icke detta undantag. Såsom skäl härför anförde vederbörande departementschef, att i åtskilliga af de inkomna yttrandena öfver kommittéförslaget anmärkts, att sockenbolagen, för att kunna på ett i någon mån tillfredsställande sätt fylla sin uppgift, måste vara inrättade och förvaltade enligt försvarliga försäkringstekniska grunder, och att förhållandet, enligt erfarenhetens vittnesbörd, ofta nog vore det motsatta, när dessa bolag icke vore underkastade betryggande lagbestämmelser och offentlig myndighets kontroll. Ej heller i Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag förekommer nämnda undantag. Riksdagen kan dock icke finna, att tillräckliga skäl föreligga för att hänföra äfven dessa bolag till dem, hvilka skola vara underkastade lagens bestämmelser. Riksdagens erfarenhet har ingalunda gifvit vid handen, att lagstiftning i fråga om dessa bolag är af behovet påkallad. Därigenom att deras verksamhet omfattar endast ett mindre område, kan den erforderliga kontrollen å bolagens verksamhet sägas i viss mån utöfvas af de enskilda delägarna. Tillämpning af den föreslagna lagens bestämmelser skulle dessutom säkerligen vålla dessa bolag både ganska stora svårigheter och äfven åtskilliga kostnader. Riksdagen har icke förbisett, att härigenom från lagens tillämpning undantagas bolag, hvilkas rörelse till och med har större omfattning än en del länsbolag. Detta är en följd däraf att annan lämplig gräns icke kunnat uppdragas än den, som utgöres af området för verksamheten. Och då dessa något större bolag med afseende å sin organisation äro af samma natur som öfriga undantagna bolag, torde hvad Riksdagen här ofvan anført jämväl på dem äga tillämpning.

Riksdagen vill jämväl framhålla, att genom ifrågavarande lag icke upphäfves den Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande nu tillkommande rätt att på begäran fastställa förslag till reglementen för brandstodsbolag, hvilka enligt Riksdagens beslut skola vara undantagna från lagens tillämpning.

Det till högsta domstolen remitterade lagförslaget var afsedt att gälla jämväl för ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. Dock var i förslagets sista paragraf stadgadt, att i fråga om sådan anstalt, som börjat sin verksamhet före lagens trädande i kraft, Konungen ägde meddela sådana afvikelser från hvad lagen innehölle, som pröfvades skäligen.

Inom högsta domstolen erinrade en ledamot bland annat, att i afseende å den del af ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas verksamhet, som afsåge kapitalutbetalning, förefunnes icke någon som helst försäkringsrisk för anstalten. Denna förbunde sig icke såsom andra försäkringsbolag att mot vissa premier utbetala ett på förhand fixerat kapitalbelopp. Den åtog sig endast att å viss tid utgifva hvad anstalten själf bekommit genom insättningar och utlåning af de insatta medlen. Beträffande lifränterörelsen vore däremot förhållandet något annorlunda. Kapitalbildningen skedde väl äfven där utan någon försäkringsrisk för anstalten, men anstalten vore förpliktad att, sedan delägaren uppnått viss ålder, till honom gälda en lifränta, som kunde komma att i värde öfverstiga delägarrens tillgodohafvande vid inträdet i lifränteåldern. Med den olikhet, som sålunda förefunnes mellan ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas och andra försäkringsbolags verksamhet, vore det lätt förklarligt, om åtskilliga af förslagets hufvudsakligen för sistnämnda bolag afsedda regler ej väl lämpade sig för ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna.

Särskildt framhöll denne ledamot, hurusom lagförslagets bestämmelser angående försäkringsfond och säkerhetsfond icke vore afpassade efter ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas verksamhet, och ansåg denne ledamot, att dessa anstalter i själfva verket företedde så stora skiljaktigheter från andra försäkringsbolag, att det kunde anses fullt naturligt, om lagstiftningen för de förra byggdes på något andra grunder än för de senare.

I anledning af hvad sålunda anmärkts intogos uti Eders Kungl. Maj:ts förevarande lagförslag några särskilda bestämmelser för ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. Dessa bestämmelser äro enligt Riksdagens åsikt icke fullt tillfredsställande. Jämväl en del andra stadganden lämpa sig ej väl för dessa anstalter. Detta synes ock Riksdagen helt naturligt, då ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna med afseende å den hufvudsakligaste delen af sin verksamhet närmast äro att likställas med sparbanker. Riksdagen anser på grund af ofvan anmärkta förhållande det böra blifva föremål för ytterligare utredning, om och i hvad mån ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna böra vara underkastade lagförslagets stadganden.

Ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas undantagande från lagens

tillämpning har föranledt, att Riksdagen låtit 128 § i Eders Kungl. Maj:ts förslag utgå samt att ur 121 och 126 §§ borttagits de delar, som särskildt haft afseende å nämnda anstalter.

Hvad slutligen angår frågan, huruvida icke vissa mindre lifförsäkringsanstalter böra vara från lagens tillämpning undantagna, vill Riksdagen erinra, att 1897 års kommittéförslag undantog dels »föreningar för lif-, lifränte- eller kapitalförsäkring, därest vid lif- eller kapitalförsäkring högsta försäkrade beloppet icke öfverstiger 1,000 kronor och vid lifränteförsäkring högsta lifräntans årliga belopp icke öfverstiger 100 kronor», dels »pensions- och andra understödsföreningar» och dels »sjukkassor». Till stöd härför anförde kommittén:

»Hvad lifförsäkringsföreningarna beträffar, har kommittén föreslagit såsom regel, att de skulle hänföras under lagen, och att sålunda t. ex. det rena uttaxeringssystemet icke skulle vara tillåtet inom desamma. Men äfven i fråga om dessa föreningar synes det af praktiska skäl vara nödvändigt att bestämma en gräns nedåt. Till dessa föreningar höra nämligen strängt taget äfven de s. k. hundramanna-, fyrahundramanna-föreningarna m. fl., hvilka det å ena sidan skulle vara så godt som omöjligt att öfvervaka, medan desamma å andra sidan ofta äro att betrakta såsom allenast understödsföreningar. Hvarje gräns, som i detta afseende bestämmes, är naturligtvis godtycklig. För att emellertid icke vara alltför sträng härvidlag, har kommittén föreslagit, att alla föreningar af förevarande slag, som icke meddela kapitalförsäkring till större belopp än 1,000 kronor eller försäkring af lifränta till högre årligt belopp än 100 kronor, skulle undantagas från lagens tillämpning.

Under benämningen »pensions- och andra understödsföreningar» har kommittén sökt sammanfatta alla de olika slag af pensionskassor för statens eller kommunens tjänstemän, för tjänstemän och arbetare inom enskilda verk och inrättningar m. m. äfvensom föreningar för utdelande af understöd åt behöfvande medlemmar o. dyl., hvilka visserligen utöfva ett slags försäkringsverksamhet, men icke kunna sägas drifva försäkringsrörelse i egentlig mening, alldenstund inträdet i dessa kassor är antingen obligatoriskt eller också beroende af vissa speciella kvalifikationer. Att alla dylika föreningar böra från lagen undantagas, torde vara tydligt. Då emellertid någon skarp definition icke å dem synes kunna gifvas, lär man i tvifvelaktiga fall hafva att hålla sig till den i fråga om lifförsäkringsföreningarna föreslagna begränsningen.

Då sjuk-kassorna genom lagen om sjuk-kassor den 30 oktober 1891 gjorts till föremål för särskild lagstiftning, har kommittén jämväl ansett dem böra undantagas från förevarande lag.»

Enligt den skandinaviska kommitténs förslag skulle lagens föreskrifter ej äga tillämpning å »sådana på ömsesidighet grundade lif-försäkringsanstalter, som i fråga om försäkring af visst kapital ej meddelade försäkring till högre belopp än 250 kronor eller i fråga om försäkring af lif-ränta ej meddelade försäkring till högre belopp än 50 kronor om året», men skulle det dock vara Konungen obetaget, att, där så pröfvades nödigt, jämväl förordna att dylik anstalt skulle underkastas lagens bestämmelser.

I det till högsta domstolens granskning remitterade lagförslaget stadgades, att lagens bestämmelser ej skulle äga tillämpning å »ömsesidigt försäkringsbolag, som med afseende på verksamhetens art och ändamål vore jämförligt med pensions- eller annan understöds-kassa».

I anledning af detta stadgande anförde högsta domstolen:

»Med pensions- och understöds-kassor torde böra förstås sådana inrättningar, hvilka visserligen utöfva försäkringsverksamhet, men som ej äro afsedda för allmänheten utan endast för en viss kategori af medborgare, de där på grund af sin verksamhet eller af annan bestående anledning kunna sägas bilda en sluten krets. Då emellertid en dylik inrättning mera med afseende å verksamhetens omfång än å dess art och ändamål skiljer sig från ett vanligt försäkringsbolag, möter svårighet att af förevarande undantagsstadgande, såsom det i förslaget blifvit formuleradt, sluta sig till, hvilka försäkringsbolag därmed afses, och följaktligen äfven att bedöma befogenheten af ett sådant undantag. Därest emellertid det samma anses böra bibehållas, torde tolkningen däraf böra underlättas genom anförandet af exempel eller på annat sätt.»

På grund af hvad sålunda anmärkts har i Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag användts den formulering, som förekommer i 7 § i nu gällande kungl. kungörelse angående anordnande af tillsyn å inländska försäkringsanstalter den 22 oktober 1886, »sjuk- och begravningskassa eller annan dylik mindre understödsförening».

Af denna redogörelse framgår, att det mött stora svårigheter att beträffande ifrågavarande slag af försäkringsanstalter angifva gränsen för lagens tillämplighetsområde. Dessa svårigheter äro en följd af de skilda former, hvarunder dessa talrika anstalter förekomma. I fråga om sjuk- och begravningskassor kan man erhålla åtskilliga upplysningar härutinnan af de

genom civildepartementet offentliggjorda årliga redogörelserna angående registrerade sjukkassors verksamhet. Den senaste redogörelsen, som afser år 1899, utvisar, att medlemmarnas antal växlar mellan ett fåtal och öfver 16,000 personer. Begravningshjälpen utgår med visst belopp, vanligast 50 öre eller 1 krona, af hvarje medlem. Ofta är något maximum för densamma icke bestämdt, hvarför densammas storlek beror på medlemmarnas antal. Där maximum är fixeradt, växlar detta mellan 5 kronor och afsevärda belopp. Det utgör sålunda i en kassa 2,000 kronor, i en 1,200 kronor, i en 1,000 kronor och i tretton 500 kronor. Huruvida dylika kassor äro att hänföra till understödsföreningar i egentlig bemärkelse, anser Riksdagen kunna starkt ifrågasättas. Förutom dessa inregistrerade kassor finnas en mängd andra pensionskassor, själfhjälpsföreningar, hundramanna- och tusenmannaföreningar, lifförsäkringsföreningar m. m., rörande hvilkas verksamhet någon officiell redogörelse icke finnes. Till belysande af arten och omfattningen af en del sådana vill Riksdagen meddela följande uppgifter, som blifvit Riksdagen lämnade.

	Antal medlemmar.	Högsta belopp som utbetalas vid dödsfall.	Tillgångar.
Templarordens lifförsäkringsfond	8,621	2,000	192,000 kr.
Godtemplarordens själfhjälpsförening	8,935	2,000	513,000 »
Nationalgodtemplarordens i Sverige själfhjälpsförening Framåt	3,377	1,500	60,000 »
Assuransföreningen 401 Landskrona	401	4,000	126,000 »
Allmänna lifförsäkringsföreningen Röda bandet	4,818	2,000	99,000 »
Sveriges praktiska lifförsäkringsförening	4,980	4,000	106,000 »
Sveriges allmänna kristna lifförsäkringsförening	6,023	2,000	241,000 »
Kristna vännernas lifförsäkringsförening	7,573	2,000	237,000 »

Inga af nu ifrågavarande anstalter torde vara inrättade enligt försäkringstekniska grunder, utan äro säkerligen rena uttaxeringsföreningar. De hvilas sålunda på ett system, som icke innebär trygghet för framtiden och därför icke bör få inom lifförsäkringsrörelsen tillämpas. I den mån dessa anstalter kunna anses drifva försäkringsrörelse, bör äfven för dem den föreslagna lagens bestämmelser vara gällande och dessa anstalter sålunda blifva nödgade att ombilda sig i enlighet med de principer, efter hvilka en solid försäkringsrörelse måste utöfvas. Ett sådant ombildande kommer troligen att i många fall möta ganska stora svårigheter. För att

bereda lättnad vid ombildandet och, därest sådant icke kan åstadkommas, vid anstaltens afveckling, torde särskilda bestämmelser vara erforderliga. Innan tillfredsställande lagbestämmelser beträffande nu ifrågavarande försäkringsanstalter kunna meddelas, torde dock en såvidt möjligt fullständig utredning angående desamma vara af nöden. Huru önskligt det än varit att redan nu kunna åstadkomma en sådan utredning, har detta dock icke varit möjligt för Riksdagen. Riksdagen har därför ansett lämpligast att nu antaga det i Eders Kungl. Maj:ts förslag förekommande stadgande med det af Riksdagen däri företagna förtydligande samt att samtidigt hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om föranstaltande af utredning rörande beskaffenheten af ifrågavarande försäkringsanstalters verksamhet.

I anledning däraf att en del af de försäkringsanstalter, hvilka af Riksdagen undantagits från lagens tillämpning, för närvarande äro underkastade föreskrifterna i kungl. kungörelsen angående anordnande af tillsyn å inländska försäkringsanstalter den 22 oktober 1886, hvilken kungörelse genom den föreslagna lagen upphäfves, har Riksdagen i ett nytt mom. i 163 § förklarat, att berörda anstalter äro pliktiga att angående sin verksamhet göra anmälan och lämna uppgifter i enlighet med de föreskrifter, Konungen meddelar.

166 §.

Då förändring af en länge använd firmabeteckning skulle för vissa ömsesidiga försäkringsbolag kunna menligt inverka på deras rörelse, har Riksdagen i ett nytt mom. i denna paragraf förklarat en sådan firmabeteckning kunna med Konungens medgifvande fortfarande användas, oaktadt den icke öfverensstämmer med stadgandet i 70 §.

Förslaget till lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket.

4 §.

Med hänsyn till de stora försäkringsbelopp, som sjöförsäkringsrörelsen galler, har Riksdagen i punkt 9 i 4 § likställt sjöförsäkring med lifförsäkring och brandförsäkring.

13 §.

Det af Riksdagen gjorda tillägg till 1 mom. af förevarande paragraf i Eders Kungl. Maj:ts förslag afser att hindra de utländska försäkringsanstalterna att i reklamsyfte åberopa lagens för dem gifna föreskrifter om deposition och om kontroll af försäkringsinspektionen.

16 och 19 §§.

I dessa paragrafer i Eders Kungl. Maj:ts förslag har Riksdagen vidtagit ändringar motsvarande de ändringar, som företagits i sista punkten i 133 § och 1 mom. i 159 § i förslaget till lag om försäkringsbolag.

Under åberopande af hvad nu blifvit anfördt, får Riksdagen tillkännagifva:

att Riksdagen, som funnit sig icke kunna oförändradt antaga Eders Kungl. Maj:ts vid propositionen n:o 33 a fogade lagförslag, för sin del beslutat lag om försäkringsrörelse och lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket, af den lydelse bilagorna A och B utvisa; samt

att Riksdagen antagit Eders Kungl. Maj:ts i propositionen n:o 33 b föreslagna lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken, lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen, lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar, och lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura;

hvarjämte Riksdagen får anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, om och i hvad mån den verksamhet, som utöfvas af åtskilliga sjuk- och begravningskassor, pensionsanstalter och andra understödsföreningar äfvensom af ränte- och kapitalförsäkringsanstalter, innefattar försäkringsrörelse af beskaffenhet, att bestämmelserna i lagen om försäkringsrörelse helt eller delvis på dem böra äga tillämpning, samt därefter om möjligt

för nästkommande års Riksdag framlägga förslag till de lagbestämmelser i ämnet, hvartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 20 maj 1903.

Med undersätlig vördnad.

Bil. A.

Lag

om försäkringsrörelse.

Härigenom förordnas som följer:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Försäkringsrörelse må, förutom af anstalt, som inrättats af staten, drifvas endast af *försäkringsaktiebolag* eller af bolag eller förening, grundad på delägarnas ömsesidiga ansvarighet (*ömsesidigt försäkringsbolag*). Försäkringsbolag må icke drifva annan rörelse än försäkringsrörelse.

Om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket stadgas särskildt.

2 §.

De, som vilja stifta försäkringsbolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens stadfästelse. Afser bolagets rörelse lifförsäkring, eller afser rörelsen annat slag af försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillika, enligt hvad i 5 och 67 §§ sägs, upprättas bestämmelser angående vissa grunder för försäkringsverksamheten samt därå sökas Konungens stadfästelse. Konungen pröfvar bolagsordningens och de öfriga grundernas öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författning i öfrigt, så ock om och i hvad mån särskilda be-

stämmelser därutöfver må, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, erfordras. Å beslut om ändring i stadfast bolagsordning eller i öfriga stadfasta grunder för bolags verksamhet skall ock sökas Konungens stadfastelse.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska undersåtar och till antalet minst fem.

Med lifförsäkring förstås i denna lag jämväl liffränte- och kapitalförsäkring.

3 §.

Försäkringsbolag skall, på sätt nedan sägs, registreras.

Innan bolaget blifvit registrerad, kan det ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara.

Ingås förbindelse å bolagets vägnar, innan det blifvit registrerad, vare de, som ingått förbindelsen, ansvariga därför såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

Om försäkringsaktiebolag.

4 §.

Bolagsordning för försäkringsaktiebolag skall angifva:

- 1) bolagets firma;
- 2) föremålet för bolagets verksamhet, med särskildt angifvande, i fråga om bolag, hvars rörelse afser lifförsäkring, huruvida bolaget skall utan läkareundersökning meddela lifförsäkring mot dödsfall;
- 3) den ort, där bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 4) huru styrelsen skall sammansättas och grunderna för dess beslutförhet;
- 5) huru revision af styrelsens förvaltning skall ske;
- 6) det högsta belopp, hvarför bolaget må utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk;
- 7) de grunder, enligt hvilka skall förfogas öfver uppkommen vinst;
- 8) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordinarie

stämma, eller, där flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;

9) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till delägarnas kännedom;

10) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, så vidt de skola avvika från hvad härom finnes i 28 och 29 §§ föreskrifvet;

11) aktiekapitalet eller, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

12) å hvilket belopp aktie skall lyda;

13) huruvida alla aktier skola medföra samma rätt, samt, i annat fall, till hvilket belopp aktier med företrädesrätt må kunna utgifvas och hvilket företräde de skola medföra;

14) i hvilken ordning aktietecknare bör inbetala tecknad aktiebelopp;

15) huruvida och i hvilken utsträckning delägare är pliktig att tillskjuta något utöfver tecknad aktiebelopp, samt under hvilka förhållanden och i hvilken ordning dylik tillskottsplikt bör fullgöras.

5 §.

Afser försäkringsaktiebolags rörelse lifförsäkring, skola upprättas bestämmelser angående följande grunder för lifförsäkringsverksamheten, nämligen:

1) grunderna för beräkning af försäkringspremier och premiereserv;

2) reglerna för återköp af försäkring, för påföljd af försummelse att erlægga premie samt för lämnande af förskott mot säkerhet i försäkringsbref;

3) grunderna för beräkning och fördelning af den vinst, som må tillkomma försäkringstagarna;

4) huruvida bolaget må drifva försäkringsrörelse i utlandet, samt, i sådant fall, hvilka beräkningsgrunder och försäkringsvillkor skola vid den utländska rörelsen tillämpas.

Skall försäkringsaktiebolag meddela försäkring af annat slag än lifförsäkring, och skall sådan försäkring meddelas för all framtid eller för längre tid än tio år, skola upprättas bestämmelser angående grunderna för beräkning af försäkringspremier och premiereserv för sådana försäkringar.

6 §.

Aktiekapitalet skall bestämmas med hänsyn till vidden och beskaffenheten af den tillämnade rörelsen samt fördelas i aktier å lika belopp i svenskt mynt. Skall aktiekapitalet kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må minimikapitalet ej utgöra mindre än tredjedelen af maximikapitalet.

För försäkringsaktiebolag, hvars rörelse afser lifförsäkring, må ej aktiekapitalet eller i fall, hvarom nyss är sagdt, minimikapitalet sättas till lägre belopp än tjugufem gånger det högsta lifförsäkringsbelopp, hvarför bolaget må vid början af sin verksamhet utan återförsäkring iklåda sig ansvarighet på samma risk, eller i något fall understiga ett-hundratusen kronor. Vid tillämpning af hvad sålunda är föreskrifvet skall i fråga om lifränteförsäkring försäkringsbeloppet anses motsvara femton gånger den årliga lifräntan. För annat försäkringsaktiebolag må ej aktiekapitalet eller, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet sättas lägre än fem tusen kronor.

Ej må aktie lyda å mindre belopp än femtio kronor; dock må, där aktiekapitalet ej öfverstiger tio tusen kronor, aktie kunna lyda å mindre belopp, lägst tio kronor.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

7 §.

Å aktierna skola utfärdas bref, angifvande ordningsnummer å den eller de aktier, hvarå de lyda. Aktiebref skall ställas till viss man.

Ej må aktiebref utgifvas, innan bolaget registrerats och full betalning erlagts för den eller de aktier, hvarå brefvet lyder, samt, där aktietecknare är pliktig att lämna tillskott, som i 12 § sägs, särskild skriftlig förbindelse å dylikt tillskott blifvit aflämnad.

Utgifves dessförinnan bevis om rätt att vinna delaktighet i bolaget eller om verkställd inbetalning å aktie, skall jämväl sådant bevis ställas till viss man.

8 §.

Det belopp, som skall utgöra full betalning för aktie, må ej sättas lägre än det belopp, hvarå aktien skall lyda.

Sist inom två år från bolagets bildande skall för aktie full betalning erläggas.

Aktietecknare vare skyldig att senast vid bolagets bildande aflämna särskild skriftlig förbindelse å oguldet aktiebelopp äfvensom, där aktietecknaren är pliktig lämna tillskott, som i 12 § sägs, å sådant tillskott.

Öfvergår aktierätten till annan, må ändock förbindelse å oguldet aktiebelopp ej återställas förr, än aktiens belopp blifvit till fullo guldet, ej heller förbindelse å tillskott, som ofvan sägs, återlämnas, innan densamma blifvit till fullo inlöst eller den, till hvilken aktierätten öfvergått, aflämnat ny sådan förbindelse, som af bolagets styrelse godkännes.

9 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å aktie eller af tillskott, som i 12 § sägs, vare skyldig att gälda ränta efter fem för hundra om året från förfallodagen.

Varder ej i rätt tid inbetalning å aktie verkställd, eller försummar någon att aflämna förbindelse, hvarom i 8 § 3 mom. förmåles, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten förverkad.

Underrättelse om tiden för inbetalning äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma skall gälla, så ock, där aktietecknarens adress uppgifvits för styrelsen, blifvit i rekommenderadt bref till honom försänd.

Då aktierätten förverkats, kan hvad å aktien redan inbetalts eller redan inbetaldt tillskott, hvarom i 12 § förmåles, ej återfordras.

10 §.

Är aktierätt förverkad, efter ty ofvan är sagdt, vare aktietecknaren, där bolagets egendom afträdes till konkurs, som börjar inom två år efter utgången af den för aktiernas inbetalning bestämda tid, ändock skyldig att, så vidt borgenärens rätt därpå beror, fullgöra återstående inbetalning å aktie eller af tillskott, som i 12 § sägs, i den mån sådan inbetalning ej visas vara af annan för öfvertagande af aktierätten verkställd.

11 §.

Sedan för aktie full betalning erlagts, vare aktieägaren icke skyldig att ytterligare tillskjuta något, där ej bolagsordningen innehåller bestämmelse om sådan skyldighet.

12 §.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse om skyldighet att tillskjuta något utöfver tecknad aktiebelopp, må beloppet af sådant tillskott ej för någon aktie öfverstiga tre gånger aktiens belopp.

13 §.

Försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet »försäkringsaktiebolag».

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan, förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk försäkringsanstalt, som är allmänt känd här i riket. .

14 §.

Inbjudning till aktieteckning skall vara egenhändigt underskrifven af stiftarna samt innefatta styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfastelse å bolagsordningen samt, där bolagets rörelse afser försäkring, som i 5 § omförmäles, å öfriga i samma paragraf angifna grunder för bolagets verksamhet.

Inbjudningen skall innehålla bestämmelser ej mindre om den tid, ej öfverstigande ett år från det stadfastelsen meddelats, inom hvilken sammanträde för pröfning af frågan om bolagets bildande skall hållas, än äfven om den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning de utbudna aktierna skola bland tecknarna fördelas.

Aktieteckning vare ogiltig, där den ej göres å sådan inbjudning, som ofvan i denna paragraf sägs.

15 §.

Ej må stiftare eller annan betinga sig att för aktie eller för fullgörande af skyldighet, som i 12 § sägs, tillskjuta annat än penningar eller eljest åtnjuta särskild förmån eller rättighet. Aktieteckning, som göres med sådant förbehåll, vare ogiltig.

16 §.

Stiftarna åligge att i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma, för pröfning af frågan om bolagets bildande utlysa sammanträde att hållas inom den i inbjudningen bestämda tid. Har ej sammanträde inom sagda tid hållits, vare aktieteckningen icke vidare bindande.

17 §.

Styrkes vid sammanträde, som i 16 § omförmåles, genom behöriga teckningslistor, att aktiekapitalet är, enligt inbjudningens innehåll, fulltecknad, skall, sedan i händelse af öfverteckning aktierna blifvit mellan tecknarna fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må de flesta af de närvarande kunna besluta, att med frågans afgörande skall anstå till fortsatt sammanträde inom en månad därefter.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de flesta röstande hafva förenat sig härom och utgöra dessa minst en fjärdedel af hela antalet tecknare, stiftarna inräknade, med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst en fjärdedel af hela aktiekapitalet, skall bolaget anses bildadt samt val af styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

18 §.

Ansökning om försäkringsaktiebolags registrering skall af dess styrelse göras.

Sådan ansökning skall innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternas fullständiga namn äfvensom om deras hemvist än ock, där bolagets

firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

- 1) Konungens beslut om stadfästelse i två styrkta afskrifter;
- 2) protokoll vid sammanträde med aktieägarna, utvisande att beslut fattats om bolagets bildande och att styrelse blifvit utsedd;
- 3) en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit tecknad, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som af aktietecknare förverkats och ej af annan öfvertagits, äfvensom huru mycket af det belopp, hvartill aktiekapitalet sålunda uppgår, blifvit inbetaldt;
- 4) samtliga teckningslistor, i hufvudskrift och styrkt afskrift.

19 §.

Ändring i bolagsordningen eller i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet skall registreras. Styrelsen skall härom ofördröjligen göra ansökning och därvid foga två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

20 §.

Förklaras aktietecknares aktierätt förverkad, och varder den ej inom en månad därefter af annan öfvertagen, skall aktiekapitalet anses minskadt med det belopp, som svarar emot den förverkade aktierätten; och varde anmälan härom ofördröjligen för registrering gjord.

21 §.

Sist sex månader efter utgången af den för aktiernas inbetalning bestämda tid skall, där ej anmälan om full inbetalning förut skett, för registrering aflämnas en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å aktierna inbetalts.

Understiger hvad inom sålunda stadgad tid anmäls vara inbetaldt det belopp, hvartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, skall bolaget anses vara vid utgången af den tid upplöst; och varde anteckning härom i registret gjord.

22 §.

Ökning af aktiekapitalet medelst ny aktieteckning må ej ske, innan förutvarande aktiekapital blifvit till fullö inbetaladt.

Beslut om sådan ökning skall registreras och må ej bringas till verkställighet, innan det blifvit registreradt. Innefattar beslutet ändring i bolagsordningen, må registrering ej ske förr, än stadfästelse å ändringen vunnits.

Vid ansökning om registrering af beslut, som nu är sagdt, skall fogas en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven försäkran, att förutvarande aktiekapital till fullö inbetalts.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af de nya aktierna bestämda tid, hvilken ej må öfverstiga ett år från det beslutet registrerades, skall för registrering aflämnas en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å de nya aktierna inbetalts.

23 §.

Hvad om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad aktie eller af tillskott, som i 12 § sägs, så ock rörande anmaning finnes i 9 och 10 §§ stadgadt skall äga motsvarande tillämpning vid ny aktieteckning, som i 22 § sägs.

24 §.

Varder, efter det uppgift, som i 21 eller 22 § omförmäles, blifvit aflämnad, ytterligare inbetalning å aktier fullgjord, må anmälan därom kunna för registrering göras.

25 §.

Under försäkringsaktiebolags bestånd må ej till utdelning åt aktieägare eller försäkringstagare användas annat än den behållning, som enligt vederbörligen pröfvad balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet, i den mån behållningen ej skall till reservfond eller säkerhetsfond afsättas.

Egen aktie må försäkringsaktiebolag ej förvärfva, ej heller såsom pant emottaga.

26 §.

Försäkringsaktiebolag, hvars rörelse icke afser allenast lifförsäkring, skall af sin årsvinst afsätta minst tio procent till reservfond. Sedan fonden uppgått till ett belopp, motsvarande tio procent af inbetalda aktiekapitalet eller till det högre belopp, som kan vara i bolagsordningen bestämdt, må vidare afsättning af årsvinsten kunna upphöra; nedgår fonden under det sålunda stadgade belopp, skall afsättning därtill ånyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid aktieteckning kan för aktierna betingas utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, där aktierätt förverkats och aktiekapitalet i följd däraf minskats, hvad, innan aktierätten förverkades, blifvit å aktien inbetaldt.

Nedsättning af reservfonden må beslutas allenast för betäckande af förlust, som enligt vederbörligen pröfvad balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet.

27 §.

Aktieägares rätt att deltaga i handhufvandets af bolagets angelägenheter utöfvas å bolagsstämma. Där äge hvarje aktieägare, som behörigen anmäler sig till deltagande i förhandlingarna, rösträtt.

Ej må någon, för egen del eller såsom ombud för annan, deltaga i afgörande af fråga, hvari hans enskilda rätt är mot bolagets stridande; och må förty ledamot af styrelsen ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, ej heller i val af revisor.

Vid bolagsstämma skall, genom styrelsens försorg, föras protokoll, utvisande hvilka aktieägare i förhandlingarna deltagit samt det antal aktier, för hvilket enhvar af dem ägt rösta. Senast fjorton dagar efter stämman skall protokollet vara för aktieägarna tillgängligt.

28 §.

Beslut om ändring af bolagsordningens bestämmelse i afseende på föremålet för bolagets verksamhet eller om sådan ändring af bolags-

ordningen, att aktier med företrädesrätt må utfärdas, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägarna förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämman, som sist hålles, biträdts af minst tre fjärdedelar af de röstande med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst tre fjärdedelar af hela aktiekapitalet.

Beslut om annan ändring i bolagsordningen eller om ändring i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet eller om bolagets upplösning af annan orsak, än i 50 § sägs, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägarna förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämman, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

Är för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare villkor i bolagsordningen bestämdt, lände ock det till efterrättelse.

29 §.

Jämte hvad i 27 och 28 §§ är om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma stadgadt, gälle, där ej annorlunda finnes i bolagsordningen bestämdt:

att hvarje aktie berättigar till en röst;

att frånvarande aktieägares rösträtt må genom ombud utöfvas;

att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvits; och

att vid lika röstetal val afgöres genom lottning, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes af de flesta röstande eller, om jämväl antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

30 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom sex månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den stämman skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna året tillika med det utlåtande, som enligt 44 § bör af revisorerna afgifvas.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för aktieägarna tillgänglig. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej utan samtliga närvarandes samtycke vid stämman till afgörande

företagas, där det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisorernas utlåtande, eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill aktieägare hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göre hos styrelsen anmälan därom minst fjorton dagar före stämman.

31 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla aktieägarna till extra bolagsstämma.

Sådan stämma skall af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel af hela aktiekapitalet eller den mindre del däraf, som må vara i bolagsordningen bestämd.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit i kallelsen till stämman angifvet.

32 §.

Har styrelsen ej senast fjorton dagar efter påfordran, hvarom i 31 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas inom en månad, där ej annat af bolagsordningen föranledes, eller underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla aktieägarna till ordinarie bolagsstämma, har magistrat eller kronofogde i orten att, på anmälan af aktieägare, ofördörligen utlysa bolagsstämma.

33 §.

Menar styrelsen eller ledamot däraf eller aktieägare, att beslut, som å bolagsstämma fattats, icke i behörig ordning tillkommit eller eljest strider mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller mot öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut nu är sagdt gälle ock, där aktietecknare vill tala å beslut, som fattats å sammanträde, hvarom i 16 § förmäles.

34 §.

Försäkringsaktiebolag skall företrädas af en styrelse, bestående af tre eller flera ledamöter.

Ledamot af styrelsen skall vara i Sverige bosatt svensk undersåte.

Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Ändring i styrelsens sammansättning skall ofördröjligen för registrering anmälas.

35 §.

Angående styrelseledamots befogenhet att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl då annat offentlig myndighets bud skall delgifvas bolaget.

Vill styrelsen klandra beslut, som å bolagsstämma fattats, eller eljest kára till bolaget, kalle aktieägarne till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit å stämman föredragen; dock vare i fall, som i 33 § afses, styrelsens rätt till talan bevarad, om inom där stadgad tid stämman blifvit utlyst att ofördröjligen hållas.

36 §.

Skriftlig afhandling, som för försäkringsaktiebolag ingås, skall under-tecknas å dess vägnar och med utsättande af dess firma. Vid firmateckning skola de, som äro berättigade att teckna firman, jämväl underskrifva sina namn.

Firman skall, där ej annorlunda blifvit bestämdt, tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt.

Är afhandling, som för bolaget ingås, ej behörigen underskrifven å dess vägnar, svare de, som underskrifvit afhandlingen, för hvad sålunda slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

37 §.

Inskränkning i styrelsens befogenhet att företräda bolaget vare utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva ägt kännedom om den inskränkning.

Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

38 §.

Styrelsen äge förordna ombud att å bolagets vägnar söka, kära och svara, så ock eljest föra bolagets talan.

Ej må dock prokurist för bolaget antagas.

39 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är i bolagsordningen bestämdt, den mening, om hvilken vid sammanträde de flesta röstande förenat sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande.

40 §.

Styrelsen åligge att vid fullgörandet af sitt uppdrag ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller mot öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

41 §.

Öfver försäkringsaktiebolags samtliga aktier skall genom styrelsens försorg hållas förteckning, i hvilken skola upptagas de ursprungliga aktieägarna samt införas de förändringar i äganderätten till aktie, som hos styrelsen anmälas.

Af den förteckning äge en hvar vid anfordran taga kännedom.

42 §.

Den förvaltningsberättelse, som styrelsen, efter ty i 30 § sägs, har att för hvarje år å bolagsstämma framlägga, skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som af rörelsen under året uppkommit.

Förvaltningsberättelsen och balansräkningen skola minst en månad före stämman tillhandahållas revisorerna samt, tillika med dessas utlåtande, minst åtta dagar före stämman i tillräckligt antal exemplar hållas för aktieägarna tillgängliga.

43 §.

Å den bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse och balansräkningen jämte revisorernas utlåtande framläggas, skall jämväl till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid berättelsen omfattar.

Yrkas af aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel af hela aktiekapitalet, att med afgörande af den fråga skall anstå till fortsatt stämma inom två månader, må sådant anstånd ej förvägras.

Varder talan å förvaltningen under den tid berättelsen omfattar ej anställd inom ett år från det berättelsen å bolagsstämma framlades, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit beviljad.

Utan hinder däraf att ansvarsfrihet beviljats, äge bolaget att, inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, i afseende å förvaltningen anställa talan mot styrelseledamot, som visas hafva i berättelsen eller balansräkningen mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift, där denna kan antagas hafva inverkat å beslutet om ansvarsfrihet.

44 §.

Styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola granskas af en eller flera revisorer. Öfver granskningen skall för hvarje år skriftligt utlåtande afgifvas.

Val af revisor må ej afse längre tid än två år. Revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Hvad i 40 § är om styrelsen stadgadt skall äga motsvarande tillämpning å revisorer.

45 §.

Revisor skall äga ständig tillgång till bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af honom begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Där granskningen därtill föranleder, må revisorerna skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att extra bolagsstämma skall af styrelsen utlysas. Har sådan påfordran skett, skall hvad i 32 § sägs äga motsvarande tillämpning.

46 §.

Hafva revisorer i sitt utlåtande mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i förvaltningsberättelsen eller balansräkningen meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en. Ej må dock talan härom anställas, sedan två år förflutit från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades.

47 §.

Afträdes försäkringsaktiebolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades, stånde konkursboet öppet att mot dem anställa sådan talan, som i 46 § förmäles.

Talan, hvarom i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till anda, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

48 §.

De vid försäkringsaktiebolags bildande och därefter före utgången af andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, där sådant i bolagsordningen bestämmes, i bolagets balansräkning uppföras såsom tillgång; dock skola dessa organisationskostnader i bolag, hvars rörelse allenast afser lifförsäkring, vara afskrifna senast vid utgången af det tionde räkenskapsåret sålunda, att vid utgången af det sjätte året skall hafva afskrifvits minst en femtedel och vid utgången af hvarje följande år ytterligare minst en femtedel för hvarje år, samt i annat bolag afskrifvas med minst en åttendedel för hvarje efter andra räkenskapsåret följande år.

Kostnad, som under loppet af ett räkenskapsår användts till anskaffande af nya lifförsäkringar, må i balansräkningen uppföras såsom tillgång, dock icke till högre belopp än en och en half procent af summan af de under året anskaffade och på bolagets eget ansvar bibehållna, i kraft varande lifförsäkringar, lifränteförsäkringar oräknade. Har anskaffningskostnad för något år sålunda uppförts såsom tillgång, skall den afskrifvas med minst en femtedel för hvarje år.

Innan organisations- och anskaffningskostnader fullständigt afskrifvits, må ej för något år till aktieägare och försäkringstagare utdelas sammanlagdt mera än fem procent å det inbetalda aktiekapitalet.

49 §.

Försäkringsbref skall innehålla uppgift ej mindre om de för bolaget, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor, än äfven om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brefvet afses.

Där uti meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, vid angifvande af bolagets fonder inräknas oguldna förbindelser af aktieägare, skall beloppet af sådana förbindelser särskildt utsättas.

50 §.

Har antalet aktieägare nedgått under fem, eller har enligt vederbörligen pröfvad balansräkning aktiekapitalet till två tredjedelar eller till den mindre del, som kan vara i bolagsordningen bestämd, gått förloradt, skall, där ej inom tre månader tillräckligt antal aktieägare inträder eller

bristen i aktiekapitalet fylles, bolaget upplösas och likvidation verkställas, vid äfventyr att de, som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, svara för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en.

51 §.

Finnes försäkringsaktiebolag sakna till registret anmäld, behörig styrelse, äge aktieägare eller borgenär hos rätten eller domaren göra ansökning om bolagets upplösning. Kungörelse härom med uppgift om tiden, när ansökningen kommer att af rätten pröfvas, skall af rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i ortstidning, genom hvilken kallelse till bolagsstämma skall bringas till aktieägarnas kännedom. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flera personer att emellertid såsom gode män företråda bolaget. Styrkes på utsatta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förklare rätten bolaget upplöst och förordne en eller flera likvidatorer att dess likvidation verkställa.

Om beslut, hvarigenom bolaget förklarats upplöst, så ock om förordnande, som enligt denna paragraf meddelas, skall underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

52 §.

Afträdes försäkringsaktiebolags egendom till konkurs, skall bolaget anses upplöst den dag, då dess konkursansökning till rätten eller domaren ingafs, eller då, i anledning af borgenärs ansökning om konkurs, offentlig stämning utfärdades. Underrättelse om den offentliga stämningen skall, samtidigt med kungörelsen därom, genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

53 §.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där bolaget vid konkursens början var upplöst, af likvidatorerna; dock må ny styrelse eller nya likvidatorer kunna under konkursens fortgång i behörig ordning utses.

54 §.

Upplöses försäkringsaktiebolag af annan anledning än i 51, 52 eller 136 § sägs, skall likvidation verkställas af styrelsens ledamöter såsom likvidatorer, där ej, till följd af bolagsordningens bestämmelse eller bolagets beslut, en eller flera särskilda likvidatorer utses. Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna af bolaget återkallas.

Likvidatorerna skola ofördröjligen för registrering anmäla upplösning, hvarom nu är fråga, med uppgift å dem, som, enligt hvad här ofvan i denna paragraf är sagdt, skola vara bolagets likvidatorer, äfvensom å dem, hvilka enligt bolagets beslut äga teckna bolagets firma. Afgår likvidator eller utses ny sådan, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras.

55 §.

Likvidatorerna åligge att ofördröjligen söka årsstämming å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder och uppgöra balansräkning.

Så snart utan uppenbar skada ske kan, skall bolagets egendom i penningar förvandlas, där ej annat föranledes af bestämmelserna i 139—144 §§.

56 §.

Där ej annat föranledes af bestämmelserna i 139—144 §§, gälle om likvidatorers befogenhet att företräda försäkringsaktiebolag och deras skyldigheter i tillämpliga delar hvad angående styrelse är stadgadt; dock äge likvidatorer ej, utan särskildt, af bolaget erhållet bemyndigande, afyttra dess fasta egendom annorledes än genom försäljning å offentlig auktion.

57 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 36 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af afhandling, som under bolagets bestånd å dess vägnar ingås, så

ock om påföljd för försummelse härutinnan äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

58 §.

Innan den i årsstämningen utsatta dag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald, må bolagets tillgångar ej mellan aktieägarna skiftas.

Då likvidationen afslutats, skall anmälan därom ofördröjligen af likvidatorerna för registrering göras.

59 §.

Åtnöjes aktieägare ej med bolagsskifte eller med åtgärd, som under likvidationen vidtagits, skall han sin talan hos domstol anhängiggöra inom ett år från den dag likvidationen afslutades. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Lag samma vare, där i fall, som i 139 § afses, försäkringsinspektionen ej åtnöjes med skifte eller åtgärd, hvarom nu är sagdt.

60 §.

Har försäkringsaktiebolag kommit under likvidation eller i konkurs-tillstånd, äge försäkringstagare häfva försäkringsaftalet, där ej bolaget vid anfordran ställer säkerhet för aftalets fullgörande. Försäkringsaftal, som ej sålunda häfts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej aftalets giltighet dessförinnan upphört.

Upphör, enligt hvad nu är sagdt, försäkringsaftalet att gälla, äge dock försäkringstagaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 120 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Hvad i denna paragraf är stadgadt gälle icke lifförsäkringsaftal.

Om häfvande af sjöförsäkringsaftal stadgas i sjölagen.

61 §.

Försäkringsaktiebolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

Innehåller bolagsordningen föreskrift, att tvister mellan bolaget och styrelsen eller ledamot däraf eller aktieägare skola hänskjutas till afgörande af en eller flera skiljemän, äge den föreskrift samma verkan, som skiljeaftal tillkommer, och gälle om påkallande af föreskriftens tillämpning hvad om stämning i denna lag finnes stadgadt.

62 §.

Öfverträda styrelseledamöter, likvidatorer eller aktieägare denna lag eller bolagsordningen eller öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, svare de för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om ömsesidiga försäkringsbolag.

63 §.

Delägare i ömsesidigt försäkringsbolag äro försäkringstagarna.

64 §.

För ömsesidigt försäkringsbolags förbindelser svara delägarna personligen med obegränsad eller till visst belopp begränsad ansvarighet; dock må i fråga om bolag, hvars rörelse icke afser försäkring af egendom, kunna bestämmas, att allenast bolagets tillgångar skola häfta för dess förbindelser.

Delägarers ansvarighet må göras gällande allenast i den ordning denna lag föreskrifver.

65 §.

Skulle i ömsesidigt försäkringsbolag, hvars rörelse icke afser försäkring af egendom, delägarna enligt bolagsordningen stå i personlig ansvarighet för bolagets förbindelser, må i bolagsordningen kunna bestämmas, att bolaget äger vid meddelande åt annat bolag af återförsäkring å lif-försäkring fritaga det bolag från sådan ansvarighet. Dock må ej återförsäkringar, som meddelats under sagda villkor, öfversägas af annat bolag.

af lifförsäkringarnas sammanlagda belopp; vid tillämpning häraf skall lifräntas försäkringsbelopp beräknas på sätt i 6 § är för där afsedda fall stadgad.

För återförsäkring, som ofvan i denna paragraf afses, må ej medgifvas andel i uppkommande vinst.

66 §.

Bolagsordning skall angifva:

1)—8) hvad i 4 § är under 1)—8) i fråga om försäkringsaktiebolag föreskrifvet;

9) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, med särskildt angifvande, där garantikapital förskjutes, huruvida och i hvilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant;

10) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro delägare;

11) huruvida och i hvilken utsträckning styrelsen må äga för bolaget upptaga lån;

12) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;

13) antal och belopp af försäkringar, som skola vara tecknade, innan bolaget må anses bildadt;

äfvensom, där garantikapital förskjutes:

14) garantikapitalets belopp;

15) i hvilken ordning garant bör inbetala tecknad garantibelopp;

16) huruvida och i hvilken utsträckning garant är pliktig att något utöfver tecknad garantibelopp tillskjuta, samt under hvilka förhållanden och i hvilken ordning garant bör fullgöra dylik tillskottsplikt;

17) huruvida och i hvilken ordning ränta å garantikapitalet skall erläggas och garantikapitalet återgäldas.

Bolagsordningen skall jämväl innehålla bestämmelser ej mindre om den tid, ej öfverstigande ett år från det stadfästelse meddelats, inom hvilken sammanträde, som i 74 § sägs, skall hållas, än äfven om grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å sådant sammanträde.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, att bolagsstämmas befogenhet skall helt eller delvis utöfvas af vissa därtill utsedda personer, skall

hvad i denna lag om bolagsstämma med ömsesidigt försäkringsbolag sägs äga motsvarande tillämpning å sammanträde med nämnda personer.

67 §.

Afser ömsesidigt försäkringsbolags rörelse försäkring, som i 5 § omförmåles, skall hvad i samma paragraf är föreskrifvet äga motsvarande tillämpning.

68 §.

Sist inom två år från bolagets bildande skall, där garantikapital förskjutes, tecknad garantibelopp vara till fullo kontant inbetaldt. Garant vare skyldig att senast vid bolagets bildande aflämna särskild skriftlig förbindelse å tecknad garantibelopp, som är oguldet, äfvensom å tillskott, som det enligt bolagsordningen åligger honom att tillskjuta utöfver tecknad garantibelopp.

69 §.

Upplöses ömsesidigt försäkringsbolag, äge garant för fordran på grund af inbetalning af garantibelopp eller tillskott, hvarom i 66 § under 16) förmåles, ej njuta betalning ur bolagets tillgångar förr, än bolagets öfriga skulder blifvit till fullo guldna.

70 §.

Ömsesidigt försäkringsbolags firma skall innehålla orden »ömsesidig» samt »försäkring».

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan, förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk försäkringsanstalt, som är allmänt känd här i riket.

71 §.

Innan ömsesidigt försäkringsbolag må anses bildadt, skola försäkringar vara tecknade till antal och belopp, som bestämmas med hänsyn till beskaffenheten af den tillämnade rörelsen; förskjutes garantikapital, må

de erforderliga försäkringarnas antal och belopp i förhållande därtill ned-sättas.

72 §.

Inbjudning till teckning af delaktighet i ömsesidigt försäkringsbolag skall vara egenhändigt underskrifven af stiftarna samt innefatta styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse.

Teckning må ej vid sammanträde, hvarom i 74 § förmäles, tagas i beräkning, där den ej göres å sådan inbjudning, som nu är sagd.

73 §.

Har stiftare förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, vare det förbehåll mot bolaget utan verkan, där det ej finnes i inbjudningen fullständigt angifvet.

74 §.

Stiftarna åligge att i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma, för pröfning af frågan om bolagets bildande utlysa sammanträde att hållas inom den i bolagsordningen bestämda tid.

75 §.

Styrkes vid sammanträde, som i 74 § öförmäles, genom behöriga teckningslistor, att försäkringar blifvit tecknade till minst det antal och belopp, som i bolagsordningen föreskrifvas, samt, där garantikapital skall förskjutas, att detsamma blifvit till den i bolagsordningen föreskrifna del kontant inbetaldt, skall till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må beslutas, att med frågans afgörande skall anstå till fortsatt sammanträde inom en månad därefter.

Beslutes, att bolaget skall komma till stånd, skall bolaget anses bildadt samt val af styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

76 §.

Ansökning om ömsesidigt försäkringsbolags registrering skall af dess styrelse göras.

Sådan ansökning skall innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternas fullständiga namn äfvensom om deras hemvist, än ock, där bolagets firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

- 1) Konungens beslut om stadfästelse, i två styrkta afskrifter;
- 2) protokoll, utvisande att bolaget blifvit bildadt och styrelse utsedd;
- 3) samtliga teckningslistor, i hufvudskrift och styrkt afskrift.

Dessutom skall, där garantikapital enligt bolagsordningen skall förskjutas, vid ansökningen fogas styrkt afskrift af garantiaftalet äfvensom en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven förklaring, huru stor del af garantikapitalet blifvit kontant inbetald samt huruvida och i hvad mån förbindelser, som i 68 § omförmälas, blifvit aflämnade.

Varder, efter det ansökning om ömsesidigt försäkringsbolags registrering gjorts, inbetalning å garantikapital verkställd, må anmälan därom kunna för registrering göras.

77 §.

Under ömsesidigt försäkringsbolags bestånd må ej till utdelning af ränta eller vinst åt garanter eller af vinst åt delägare användas annat än den behållning, som enligt vederbörligen pröfvad balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet, i den mån behållningen ej skall till säkerhetsfond afsättas.

78 §.

Å bolagsstämma må ej någon för egen del eller såsom ombud för annan deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande; och må förty ledamot af styrelsen ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, ej heller i val af revisor.

Öfver beslut, som å bolagsstämma fattas, skall genom styrelsens försorg protokoll föras. Senast fjorton dagar efter bolagsstämman skall proto-

kollet vara för delägarna så ock för röstberättigade, som ej äro delägare, tillgängligt.

79 §.

Beslut, hvarigenom delägarnas ansvarighet för bolagets förbindelser förändras, vare ej giltigt, med mindre samtliga delägarna därtill samtyckt.

Beslut om annan ändring i bolagsordningen eller om ändring i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet eller om bolagets upplösning vare ej giltigt, med mindre samtliga röstberättigade förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den bolagsstämma, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande. Är härutöfver något villkor för beslutets giltighet i bolagsordningen bestämdt, lände ock det till efterrättelse.

80 §.

Ändring i bolagsordningen eller i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet skall registreras. Styrelsen skall här om ofördröjligen göra ansökning och därvid foga två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

81 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla de röstberättigade till extra bolagsstämma.

Sådan bolagsstämma skall af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af minst en tiondedel af samtliga röstberättigade eller det mindre antal, som må vara i bolagsordningen bestämdt.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit i kallelsen till stämman afgifvet.

82 §.

Har styrelsen ej senast inom fjorton dagar efter påfordran, hvarom i 81 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas inom en månad, där ej

annat af bolagsordningen föranledes, eller underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla de röstberättigade till ordinarie bolagsstämma, har magistrat eller kronofogde i orten att, på anmälan af röstberättigad, ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

83 §.

Menar styrelsen eller ledamot däraf eller delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, att beslut, som å bolagsstämma fattats, icke i behörig ordning tillkommit eller eljest strider mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut nu är sagdt äge motsvarande tillämpning i fråga om talan å beslut, som fattats vid sammanträde, hvarom i 74 § förmäles.

84 §.

Ömsesidigt försäkringsbolag skall företrädas af en styrelse, bestående af tre eller flera ledamöter.

Ledamot af styrelsen skall vara i Sverige bosatt svensk undersåte.

Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Ändring i styrelsens sammansättning skall ofördröjligen för registrering anmälas.

85 §.

Angående styrelseledamots befogenhet att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl då annat offentlig myndighets bud skall delgifvas bolaget.

Vill styrelsen klandra beslut, som å bolagsstämma fattats, eller eljest kära till bolaget, kalle de röstberättigade till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit å stämman föredragen; dock vare i fall, som i 83 § afses,

styrelsens rätt till talan bevarad, om inom där stadgad tid stämman blifvit utlyst att ofördröjligen hållas.

86 §.

Skriftlig afhandling, som för ömsesidigt försäkringsbolag ingås, skall undertecknas å dess vägnar och med utsättande af dess firma. Vid firmateckning skola de, som äro berättigade att teckna firman, jämväl underskrifva sina namn.

Firman skall, där ej annorlunda blifvit bestämdt, tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt.

Är afhandling, som för bolaget ingås, ej behörigen underskrifven å dess vägnar, svare de, som underskrifvit afhandlingen, för hvad sålunda slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

87 §.

Inskränkning i styrelsens befogenhet att företräda bolaget vare utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva ägt kännedom om den inskränkning.

Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras, där ej fråga är om inskränkning i befogenheten att för bolaget upptaga lån.

88 §.

Styrelsen äger förordna ombud att å bolagets vägnar söka, kära och svara, så ock eljest föra bolagets talan.

Ej må dock prokurist för bolaget antagas.

89 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är i bolagsordningen bestämdt, den mening, om hvilken vid sammanträde de flesta röstande förenat sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande.

90 §.

Styrelsen åligger att vid fullgörandet af sitt uppdrag ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

91 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom sex månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den bolagsstämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna året tillika med det utlåtande, som enligt 95 § bör af revisorerna afgifvas.

92 §.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för de röstberättigade tillgänglig. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej utan samtliga närvarande röstberättigades samtycke vid stämman till afgörande företagas, där det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisorernas utlåtande, eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill röstberättigad hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göres hos styrelsen anmälan därom minst fjorton dagar före stämman.

93 §.

Den förvaltningsberättelse, som styrelsen, efter ty i 91 § sägs, har att för hvarje räkenskapsår å bolagsstämma framlägga, skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som af rörelsen under året uppkommit.

Förvaltningsberättelsen och balansräkningen skola minst en månad före stämman tillhandahållas revisorerna samt, tillika med dessas utlåtande, minst åtta dagar före stämman i tillräckligt antal exemplar hållas för de röstberättigade tillgängliga.

94 §.

Å den bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse och balansräkningen jämte revisorernas utlåtande framläggas, skall jämväl frågan

om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid berättelsen omfattar företagas till behandling.

Yrkas af minst en tiondedel af samtliga röstberättigade, att med afgörande af den fråga skall anstå till fortsatt stämma inom två månader, må sådant anstånd ej förvägras.

Varder talan å förvaltningen under den tid berättelsen omfattar ej anställd inom ett år från det berättelsen å bolagsstämma framlades, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit beviljad.

Utan hinder däraf att ansvarsfrihet beviljats, äge bolaget att, inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, i afseende å förvaltningen anställa talan mot styrelseledamot, som visas hafva i berättelsen eller balansräkningen mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift, där denna kan antagas hafva inverkat å beslutet om ansvarsfrihet.

95 §.

Styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola granskas af en eller flera revisorer. Öfver granskningen skall för hvarje räkenskapsår skriftligt utlåtande afgifvas.

Val af revisor må ej afse längre tid än två år. Revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Hvad i 90 § är om styrelse stadgadt skall äga motsvarande tillämpning å revisorer.

96 §.

Revisor skall äga ständig tillgång till bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af honom begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Där granskningen därtill föranleder, må revisorerna skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att extra bolagsstämma skall af styrelsen utlysas. Har sådan påfordran skett, skall hvad i 82 § sägs äga motsvarande tillämpning.

97 §.

Hafva revisorer i sitt utlåtande mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i för-

valtningsberättelsen eller balansräkningen meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en. Ej må dock talan härom anställas, sedan två år förflutit från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades.

98 §.

Afträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades, stånde konkursboet öppet att mot dem anställa sådan talan, som i 97 § förmåles.

Talan, hvarom i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

99 §.

De vid ömsesidigt försäkringsbolags bildande och därefter före utgången af andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, där sådant i bolagsordningen bestämmes, i bolagets balansräkning uppföras såsom tillgång; dock skola dessa organisationskostnader i bolag, hvars rörelse allenast afser lifförsäkring, vara afskrifna senast vid utgången af det tionde räkenskapsåret sålunda, att vid utgången af det sjätte året skall hafva afskrifvits minst en femtedel och vid utgången af hvarje följande år ytterligare minst en femtedel för hvarje år, samt i annat bolag afskrifvas med minst en åttondel för hvarje efter andra räkenskapsåret följande år.

Kostnad, som under loppet af ett räkenskapsår användts till anskaffande af nya lifförsäkringar, må i balansräkningen uppföras såsom tillgång, dock icke till högre belopp än en och en half procent af summan af de under året anskaffade och på bolagets eget ansvar bibehållna, i kraft varande lifförsäkringar, lifränteförsäkringar oräknade. Har anskaffnings-

kostnad för något år sålunda uppförts såsom tillgång, skall den afskrifvas med minst en femtedel för hvarje år.

Innan organisations- och anskaffningskostnader fullständigt afskrifvits, må icke för något år till garantier och delägare utdelas sammanlagdt mera än fem procent å inbetaldt garantikapital till den del detta icke må hafva blifvit till garantierna återbetaldt.

100 §.

Försäkringsbref skall innehålla uppgift ej mindre om de för bolaget, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor, än äfven om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brevet afses.

Där uti meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, vid angifvande af bolagets fonder inräknas oguldna förbindelser af garantier, skall beloppet af sådana förbindelser särskildt utsättas.

101 §.

Finnas ömsesidigt försäkringsbolags tillgångar enligt vederbörligen pröfvad balansräkning icke motsvara dess skulder, de i 120 och 126 §§ föreskrifna fonder inberäknade, skall, där ej för bolagets förbindelser häfta allenast dess tillgångar, det belopp, hvartill bristen, i den mån den ej varder täckt genom nedsättning af den i 126 § omförmälda säkerhetsfond, uppgår, med tillägg af högst en tiondedel ofördröjligen af styrelsen uttaxeras å dem, som varit delägare i bolaget under hela eller någon del af den tid balansräkningen afser; är delägarnas personliga ansvarighet till visst belopp begränsad, skall uttaxeringen därefter jämkas.

Varder bristen ej genom uttaxering, på sätt nu är sagdt, täckt, eller häfta allenast bolagets tillgångar för dess förbindelser, skall i förra fallet hvad af bristen icke kunnat genom uttaxering täckas, och i senare fallet hela bristen, i den mån den ej varder genom nedsättning af den i 126 § omförmälda säkerhetsfond täckt, utjämnas genom nedsättning af försäkringsbeloppen, där ej annorlunda är i bolagsordningen föreskrifvet.

Ej må dock, där garantikapital förskjutits, uttaxering eller nedsättning af försäkringsbeloppen äga rum, så länge bristen ej öfverstiger det inbetalda garantikapitalet till den del detta icke må hafva blifvit till garantierna återbetaldt.

102 §.

Uttaxering eller nedsättning, hvarom i 101 § förmåles, skall ske i förhållande till en hvar delägarers försäkringsbelopp, där ej annan grund är i bolagsordningen bestämd.

103 §.

Inbetalning af medel, som enligt 101 § uttaxerats, må fördelas på terminer, dock ej flera än sex eller med mera än ett halft år mellan hvarje inbetalning.

104 §.

Beslut om uttaxering skall, där ej annorlunda finnes i bolagsordningen föreskrifvet, minst en månad före den för hvarje inbetalning bestämda dag delgifvas i den ordning, som för kungörande af meddelanden åt delägarna finnes stadgad.

105 §.

Å delägare uttaxerad belopp, som ej å utsatt tid erlägges, skall ofördröjligen utsökas. Finnes vid utmätning delägare sakna genast utmättningsbar tillgång till utsökta beloppets fulla gäldande eller varder delägarers egendom afträdd till konkurs, skall, i den mån brist, som jämlikt 101 § skall täckas genom uttaxering, icke genom de erlagda beloppen blifvit täckt, i förra fallet hvad som brister och i senare fallet hvad å delägaren belöper uttagas hos öfriga delägare så långt deras ansvarighet räcker; och skola i ty fall de för första uttaxeringen gällande grunder lända till efterrättelse.

106 §.

Afträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, må den delägare åliggande personliga ansvarighet för bolagets förbindelser göras gällande endast i den mån bolagets tillgångar ej förslå till gäldande af dess skulder samt allenast i den ordning, som i 107 och 108 §§ sägs.

107 §.

Å det sammanträde i bolagets konkurs, då förslag till sista utdelningen af bolagets tillgångar framlägges, skall, där brist för borgenärerna uppstår, af konkursförvaltningen jämväl framläggas förslag till uttaxering å delägarna, så långt deras ansvarighet räcker, af det för bristens täckande erforderliga belopp. Sådan uttaxering skall verkställas efter de i 101 och 102 §§ stadgade grunder, dock att uttaxeringen skall ske å dem, som vid konkursens början voro eller under hela eller någon del af det före konkursens början närmast förflutna året varit delägare i bolaget.

Öfver detta förslag, som skall genom konkursförvaltningens försorg hållas tillgängligt, må klandertalan föras i samma ordning, som angående klander af utdelningsförslag finnes i konkurslagen stadgad. Sådan talan må jämväl af delägare anställas.

108 §.

Sedan förslaget till uttaxering vunnit laga kraft eller blifvit af första domstolen i konkurssaken pröfvadt, åligge det sysslomännen i konkursen att ofördröjligen i den ordning, som för kungörande af meddelanden åt delägarna finnes stadgad, infordra uttaxerade beloppen.

Infordradt belopp, som ej å utsatt tid erlägges, skall af sysslomännen utsökas; och vare vid utsökningen förslaget till uttaxering lika gällande som domstols laga kraft ägande dom.

Finnes vid utmätning delägare sakna genast utmättningsbar tillgång till utsökta beloppets fulla gäldande, eller varder delägares egendom afträdd till konkurs, gälle hvad i 105 § är stadgad.

Är ej förslaget till uttaxering af alla borgenärerna och delägarna gilladt, må ej utdelning ske, innan tid för klanders anställande är förutten. Har förslaget öfverklagats, må ej belopp, som klandret afser, annorledes än mot borgen utdelas, förrän slutlig dom öfver klandret fallit.

109 §.

Finnes ömsesidigt försäkringsbolag sakna till registret anmäld, behörig styrelse, äge delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, eller borgenär hos rätten eller domaren göra ansökning om bolagets upp-

lösning. Kungörelse härom med uppgift om tiden, när ansökningen kommer att af rätten pröfvas, skall af rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i ortstidning, genom hvilken kallelse till bolagsstämma skall bringas till delägarnas kännedom. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flera personer att emellertid såsom gode män företräda bolaget. Styrkes på utsatta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förklare rätten bolaget upplöst och förordne en eller flera likvidatorer att dess likvidation verkställa.

Om beslut, hvarigenom bolaget förklarats upplöst, så ock om förordnande, som enligt denna § meddelas, skall underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

110 §.

Afträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, skall bolaget anses upplöst den dag, då dess konkursansökning till rätten eller domaren ingafs, eller då, i anledning af borgenärs ansökning om konkurs, offentlig stämning utfärdades. Underrättelse om den offentliga stämningen skall, samtidigt med kungörelsen därom, genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

111 §.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där bolaget vid konkursens början var upplöst, af likvidatorerna; dock må ny styrelse eller nya likvidatorer kunna under konkursens fortgång i behörig ordning utses.

112 §.

Upplöses ömsesidigt försäkringsbolag af annan anledning än i 109, 110 eller 136 § sägs, skall likvidation verkställas af styrelsens ledamöter såsom likvidatorer, där ej, till följd af bolagsordningens bestämmelse eller bolagets beslut, en eller flera särskilda likvidatorer utses. Uppdraget att vara likvidator anses gälla, intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna af bolaget återkallas.

Likvidatorerna skola ofördröjligen för registrering anmäla upplösning,

hvarom nu är fråga, med uppgift å dem, som, enligt hvad i denna paragraf är sagdt, skola vara bolagets likvidatorer, äfvensom å dem, hvilka enligt bolagets beslut äga teckna bolagets firma. Afgår likvidator eller utses ny sådan, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras.

113 §.

Likvidatorerna åligge att ofördröjligen söka årsstämming å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder och uppgöra balansräkning.

Så snart utan uppenbar skada ske kan, skall bolagets egendom i penningar förvandlas, där ej annat föränledes af bestämmelserna i 139—144 §§.

114 §.

Där ej annat föränledes af bestämmelserna i 139—144 §§, gälle om likvidatorers befogenhet att företräda bolag och deras skyldigheter i tillämpliga delar hvad angående styrelse är stadgadt, dock äge likvidatorer ej, utan särskildt, af bolaget erhållet bemyndigande, afyttra dess fasta egendom annorledes än genom försäljning å offentlig auktion.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 86 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af afhandling, som under bolagets bestånd å dess vägnar ingås, så ock om påföljd för försummelse härutinnan äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

115 §.

Ömsesidigt försäkringsbolags tillgångar må ej mellan delägarna skiftas, innan den i årsstämningen utsatta dag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald.

Finnas, sedan bolagets alla å den i årsstämningen utsatta inställelседag anmälda eller eljest kända skulder blifvit guldna, tillgångar, de där enligt bolagsordningens bestämmelse kunna fördelas bland dem, som vid bolagets upplösning voro delägare i bolaget, skall fördelningen ske i för-

hållande till en hvar delägarers försäkringsbelopp, där ej annan grund finnes i bolagsordningen bestämd.

Då likvidationen afslutats, skall anmälan därom ofördröjligen af likvidatorerna för registrering göras.

116 §.

Åtnöjes ej delägare eller garant med skifte af bolagets tillgångar eller med åtgärd, som under likvidationen vidtagits, skall talan hos domstol anhängiggöras inom ett år från den dag likvidationen afslutades. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Lag samma vare, där i fall, som i 139 § afses, försäkringsinspektionen ej åtnöjes med skifte eller åtgärd, hvarom nu är sagdt.

117 §.

Har ömsesidigt försäkringsbolag kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, äge delägare häfva försäkringsaftalet, där ej bolaget vid anfordran ställer säkerhet för aftalets fullgörande. Försäkringsaftal, som ej sålunda häfts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej aftalets giltighet dessförinnan upphört.

Upphör, enligt hvad nu är sagdt, försäkringsaftalet att gälla, äge dock delägaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 120 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Hvad i denna paragraf är stadgadt gälle ej lifförsäkringsaftal.

Om häfvande af sjöförsäkringsaftal stadgas i sjölagen.

118 §.

Ömsesidigt försäkringsbolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ört, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

Innehåller bolagsordningen föreskrift, att tvister mellan bolaget och styrelsen eller ledamot däraf eller delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, skola hänskjutas till afgörande af en eller flera skiljemän, äge

den föreskrift samma verkan, som skiljeaftal tillkommer, och gälle om påkallande af föreskriftens tillämpning hvad om stämning finnes stadgad.

119 §.

Öfverträda styrelseledamöter, likvidatorer eller delägare eller röstberättigade, som ej äro delägare, denna lag eller bolagsordningen eller öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, svare de för all därpå uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om försäkringsfond och säkerhetsfond.

120 §.

Försäkringsbolag skall i sin balansräkning såsom skuld upptaga försäkringsfond.

Försäkringsfonden innefattar:

1) ersättningsreserven, motsvarande försäkringsbelopp, som anmälts eller förfallit till ersättning men icke blifvit utbetalda;

samt, där bolaget uppbär premie för försäkring löpande utöfver tiden för räkenskapsårets utgång:

2) premiereserven, motsvarande sammanlagda värdet af alla löpande försäkringar.

Omfattar bolagets rörelse olika försäkringsgrenar, skall för hvarje försäkringsgren särskild försäkringsfond upptagas.

Efter de grunder, som sålunda gälla för beräkningen af den på försäkring belöpande andel i försäkringsfonden, beräknas äfven värdet af försäkringstagarens fordran hos bolaget på grund af försäkringsaftalet.

121 §.

För bolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, skall premiereserven för lifförsäkringar minst uppgå till skillnaden mellan kapitalvärdet af bolagets förbindelser på grund af löpande lifförsäkringar och kapitalvärdet af de nettopremier, som lifförsäkringstagarna må hafva att ytterligare erlægga. Från kapitalvärdet af bolagets förbindelse på grund af lifförsäkring må

afräknas belopp, som bolaget förskjutit mot säkerhet i försäkringsbrevet inom dettas återköpsvärde.

Varda, sedan bolag, hvars rörelse afser lifförsäkring, börjat sin verksamhet, grunderna för beräkning af dess premiereserv för lifförsäkringar ändrade, och föranleder ändringen skyldighet att för äldre försäkringar i balansräkningen upptaga premiereserv till högre belopp än efter förut gällande grunder, må försäkringsinspektionen med afseende å fullgörande af denna skyldighet medgifva bolaget sådant anstånd, att under viss tid, ej öfverstigande femton år, premiereserven för sådana försäkringar må upptagas till lägre belopp än efter de nya grunderna; dock att skillnaden årligen skall minskas i enlighet med en af försäkringsinspektionen fastställd plan.

122 §.

Har försäkring återförsäkrats hos inländskt bolag, som enligt denna lag är berättigadt att drifva försäkringsrörelse, vare, utom i det fall, som i 164 § 2 mom. afses, det bolag, åt hvilket återförsäkringen meddelats, fritaget från förpliktelsen att för det återförsäkrade beloppet göra afsättning till försäkringsfond. Samma vare ock förhållandet i fråga om försäkring, som återförsäkrats hos utländsk försäkringsanstalt, där försäkringsinspektionen anser afsättning till försäkringsfond icke med hänsyn till försäkringstagarnas säkerhet vara erforderlig.

Hafva särskilda inländska försäkringsbolag, som enligt denna lag äro berättigade att drifva försäkringsrörelse, öfvertagit försäkring under gemensam ansvarighet en för alla och alla för en, vare hvart och ett af bolagen pliktigt att göra afsättning till försäkringsfond allenast för så stor del af försäkringen, som, enligt aftal mellan bolagen, på det bolag belöper.

123 §.

Tillgångar motsvarande försäkringsfonden för lifförsäkringar skola redovisas:

- 1) i obligationer, som utfärdats eller garanterats af staten;
- 2) i allmänna hypoteksbankens obligationer;
- 3) i fordringsbevis, utfärdade af riksbanken eller af annan bank, hvars reglemente blifvit af Konungen fastställdt;

4) i obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade af svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;

5) i skuldförbindelser, för hvilka bolaget äger säkerhet genom inteckning i fast egendom inom två tredjedelar af senast fastställda taxeringsvärde, så ock med försäkringsinspektionens medgifvande i skuldförbindelser med säkerhet af inteckning intill fulla taxeringsvärdet i bolaget tillhörig fastighet, som är afsedd för inrymmande af lokal för bolagets rörelse, eller, där bolaget äger flera sådana fastigheter, i en af dem; dock att i hvarje fall åbyggnad å egendom skall, för att inteckning i egendomen må godkännas, vara brandförsäkrad i något med vederbörligen fastställd bolagsordning försedt brandförsäkringsbolag inom riket;

6) i sådana af enskilda järnvägar eller industriella inrättningar utfärdade obligationer, utländska statsobligationer och andra värdehandlingar, som till sin art och till den säkerhet de erbjuda kunna anses jämförliga med några af de under 1)—5) nämnda.

De i enlighet med bestämmelserna i 48 eller 99 § såsom tillgång uppförda anskaffningskostnader må ock användas till redovisning af tillgångar motsvarande försäkringsfonden, så länge försäkringsinspektionen finner sådant kunna ske, utan att försäkringstagarnas säkerhet därigenom äfventyras.

124 §.

Meddelar försäkringsbolag försäkring af annat slag än lifförsäkring, och meddelas sådan försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillgångar motsvarande försäkringsfonden för sådana försäkringar redovisas i värdehandlingar af den i 123 § under 1)—6) omförmälda beskaffenhet.

125 §.

De värdehandlingar, i hvilka enligt 123 eller 124 § tillgångar motsvarande försäkringsfond redovisas, skola förvaras afskilda från bolagets öfriga tillgångar och under minst två särskilda lås med olika nycklar, af hvilka en innehafves af ett af Konungens befallningshafvande förordnad ombud. I de sålunda förvarade handlingarna njute försäkringstagarna panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet af bolagets på försäkringsaftalen grundade förbindelser.

För hvarje år skall, senast efter det balansräkning för året blifvit upprättad och å bolagsstämma pröfvad, bolaget sätta i sådant förvar, som nyss är sagdt, de värdehandlingar, i hvilka inträdd ökning af försäkringsfond redovisas. Skulle enligt balansräkningen för något år försäkringsfond nedgå, så att de i särskildt förvar satta värdehandlingarna komma att uppgå till högre belopp än fonden, har försäkringsinspektionen att på framställning af bolaget lämna tillstånd till utbekommande af värdehandlingar svarande emot öfverskottet. Bolaget äge jämväl för utbetalande af förfallet försäkringsbelopp, för hvilket afsättning till försäkringsfonden ägt rum, utbekomma värdehandlingar, i den mån sådant af försäkringsinspektionen pröfvas kunna ske utan förfång för försäkringstagarnas säkerhet. Utbyte af värdehandling, som i denna paragraf afses, emot annan sådan värdehandling må äga rum, när sådant af bolaget påkallas.

Visar bolaget, att för bevakande af dess rätt på grund af värdehandling, som, enligt hvad nu är sagdt, blifvit satt i särskildt förvar, eller för annat dylikt ändamål tillgång till sådan handling erfordras för bolaget, vare ombudet pliktigt att till bolaget emot kvitto utlämna handlingen mot skyldighet för bolaget att inom skäligen tid återställa densamma eller aflämna annan lika god handling.

Det åligger ombudet att, när bolaget befinner sig ej fullgöra de i denna paragraf stadgade skyldigheter, därom ofördröjligen göra anmälan hos försäkringsinspektionen.

Ombudet uppbär af bolaget arvode till belopp, som af Konungen bestämmes.

126 §.

Försäkringsbolag, som drifver försäkringsrörelse, skall, på sätt här nedan sägs, göra afsättning till säkerhetsfond.

Intill dess säkerhetsfonden uppgår till ett belopp motsvarande en tjugonedel af försäkringsfonden för lifförsäkringar, skall till säkerhetsfond årligen afsättas minst hälften af den behållning, som finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet, sedan afsättning till den i 26 § omförmälda reservfond ägt rum; dock att försäkringsinspektionen är berättigad att för visst fall medgifva, att mindre årlig afsättning än nu sagts må äga rum, där inspektionen anser sådant kunna ske utan förfång för försäkringstagarnas säkerhet. Då säkerhetsfonden uppgår till ofvan sagda belopp, vare afsätt-

ning till fonden ej erforderlig; nedgår fonden under samma belopp, skall afsättning därtill ånyo vidtaga. Ej må återbetalning af garantikapital äga rum, där ej säkerhetsfonden uppgår till sagda belopp.

Nedsättning af säkerhetsfond må icke utan särskildt tillstånd af försäkringsinspektionen äga rum, där sådant ej erfordras för betäckande af förlust, som icke kunnat ersättas genom uppkommen årsvinst eller, i fråga om bolag, som jämte lifförsäkringsrörelse drifver annan försäkringsrörelse, genom nedsättning af reservfonden.

127 §.

Har försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, redovisat tillgångar motsvarande viss del af aktiekapital, dock ej öfverstigande halfva detta kapital, eller af garantikapital i sådana värdehandlingar, som i 123 § är sagdt, samt till lifförsäkringstagarnas säkerhet satt dessa värdehandlingar i pant på sätt i 125 § är angående försäkringsfond stadgadt, må det sålunda redovisade beloppet afräknas från den föreskrifna säkerhetsfonden.

Drifver försäkringsbolag jämte lifförsäkringsrörelse annan försäkringsrörelse, skola tillgångar motsvarande säkerhetsfonden redovisas på sätt om försäkringsfond är i 123 § föreskrifvet; i fråga om värdehandlingar, i hvilka tillgångarna sålunda redovisas, gälle hvad i 125 § säges om där afsedda handlingar.

128 §.

Drifver försäkringsbolag rörelse i utlandet, äger Konungen i fråga om försäkringsfond eller säkerhetsfond för de utländska försäkringarna medgifva de afvikelser från stadgandena i 120—127 §§, som med hänsyn till utländsk lag pröfvas erforderliga, i den mån sådant kan ske utan förfång för de inländska försäkringstagarnas säkerhet. Medgifves sådan afvikelse, förordnar Konungen tillika, i hvad mån föreskrifterna i 139—144 §§ skola äga tillämpning beträffande de försäkringar, som i medgifvandet afses.

129 §.

Vid försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, skall för utförande af erforderliga försäkringstekniska beräkningar och utredningar finnas anställd en aktuarie.

130 §.

Villkoren för behörighet att utöfva befattning såsom aktuarie bestämmas af Konungen. På Konungens pröfning ankommer i särskildt fall, huruvida utan hinder af dylika villkor viss person må kunna såsom aktuarie godkännas.

Om tillsyn å försäkringsbolag.

131 §.

Den i denna lag föreskrifna tillsyn öfver försäkringsbolag utöfvas af en för hela riket gemensam försäkringsinspektion.

Ledamot af försäkringsinspektionen må ej deltaga i styrelsen af eller vara anställd vid försäkringsbolag eller vid utländsk försäkringsanstalt, som, enligt hvad särskildt stadgas, erhållit tillstånd att här i riket drifva försäkringsrörelse; ej heller må ledamot af inspektionen vara aktieägare eller garant i sådant företag.

Närmare bestämmelser om försäkringsinspektionens organisation och verksamhet meddelas af Konungen.

132 §.

Öfver försäkringsinspektionens beslut må klagan föras hos Konungen.

Under förutsättning af ömsesidighet äger Konungen förordna, att, där sådant pröfvas erforderligt, öfver beslut eller utlåtande, som af försäkringsinspektionen meddelats i ärende rörande svenskt försäkringsbolag eller rörande norsk eller dansk försäkringsanstalt, skall, för så vidt ärendet angår lifförsäkringsrörelse här i riket, inhämtas yttrande af sakkunniga män, utsedda till lika antal från hvardera af de tre rikena.

133 §.

Till bestridande af kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall försäkringsbolag årligen erlægga bidrag enligt bestämmelser, som af Konungen meddelas. Detta bidrag må icke i något fall öfverstiga en femtedels procent af bolagets hela inkomst af afgifter för

nästföregående kalenderår för försäkringar, som tillhöra bolagets rörelse här i riket.

134 §.

Försäkringsbolag åligge att årligen inom en månad efter den i 30 eller 91 § omförmälda bolagsstämma till försäkringsinspektionen ingifva:

1) styrelsens förvaltningsberättelse, balansräkningen, revisorernas utlä-
tande äfvensom de å bolagsstämman i anledning af nämnda handlingar
fattade beslut;

2) en af styrelsen upprättad och underskrifven uppgift om bolagets
verksamhet under året och om dess ställning vid årets slut;
äfvensom, där bolaget drifver lifförsäkringsrörelse:

3) en af bolagets aktuarie afgifven redogörelse för beräkning af premie-
reserven för lifförsäkringarna;

4) en af bolagets aktuarie upprättad jämförelse mellan den under året
bland lifförsäkringstagarna inträffade dödlighet och den dödlighet, som lagts
till grund för beräkning af premiereserven för lifförsäkringarna, samt mel-
lan den verkliga och den vid samma beräkning antagna räntefot.

Bolaget skall tillika inom samma tid låta införa den under 2) om-
förmälda uppgiften i allmänna tidningarna.

Under 2), 3) och 4) omförmälda handlingar skola upprättas i enlighet
med formulär, som af försäkringsinspektionen fastställas.

Finner försäkringsinspektionen nödigt att infordra ytterligare upplys-
ningar, skola sådana ofördröjligen lämnas.

135 §.

Försäkringsbolag vare pliktigt att när som helst hålla bolagets räk-
skaper och öfriga handlingar tillgängliga för försäkringsinspektionen eller
dess ombud, äfvensom att lämna försäkringsinspektionen tillträde till bolags-
stämma. Hvad försäkringsinspektionen vid granskning af räkenskaper och
handlingar eller vid bolagsstämma må hafva erfarit angående enskildas per-
sonliga eller ekonomiska förhållanden må ej för allmänheten yppas.

I fråga om bolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, äge försäkrings-
inspektionen förordna en revisor att med de af bolaget utsedda revisorer
deltaga i granskningen af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper.
Den sålunda förordnade revisorn äge af bolaget uppbära arvode till belopp,
som af Konungen bestämmes.

136 §.

Sker afvikelse från denna lag eller från bolagsordning eller från öfriga för bolagets verksamhet stadfästa grunder, äge försäkringsinspektionen förelägga bolaget att inom viss tid vidtaga de åtgärder, som pröfvas erforderliga för rättelses vinnande. Lag samma vare, där det visar sig, att de till redovisning af föreskrifven försäkringsfond afsatta tillgångar icke äro tillräckliga.

Finner försäkringsinspektionen bolagsordning eller öfriga för bolags verksamhet stadfästa grunder icke längre vara betryggande, äge inspektionen göra anmälan därom hos Konungen, som, där så pröfvas erforderligt, förelägger bolaget att inom viss tid vidtaga åtgärder för rättelses vinnande.

Hafva åtgärder, som, enligt hvad här ofvan är sagdt, föreskrifvits, icke inom den bestämda tiden vidtagits, ankommer på Konungen att, där försäkringstagarnas säkerhet finnes äfventyrad, förbjuda fortsättning af bolagets verksamhet och förordna om bolagets upplösning. Varder bolaget sålunda upplöst, förordnar Konungen en eller flera likvidatorer att bolagets likvidation verkställa; sådan likvidator äge af bolaget uppbära arvode till belopp, som af Konungen bestämmes.

Om anmälan för registrering af upplösning och förordnande, hvarom nu är sagdt, beslutar Konungen.

137 §.

Ställes försäkringsbolag under likvidation af annan anledning än i 136 § sägs, skall bolagets styrelse eller, om bolaget saknar till registret anmäld, behörig styrelse, rätten eller domaren härom ofördröjligen hos Konungen göra anmälan; Konungen förordnar, där så pröfvas erforderligt, en person att med öfriga likvidatorer verkställa bolagets likvidation. Förordnas sålunda likvidator, skall bolagets firma tecknas af denne i förening med den eller dem, som eljest äro berättigade att teckna firman.

Den af Konungen förordnade likvidatorn äge af bolaget uppbära arvode till belopp, som af Konungen bestämmes.

Om anmälan för registrering af förordnande, som ofvan sägs, beslutar Konungen.

138 §.

Afträdes försäkringsbolags egendom till konkurs, skall rätten eller domaren härom ofördröjligen hos Konungen göra anmälan; Konungen för-

ordnar, där så pröfvas erforderligt, ett allmänt ombud att såsom god man och syssloman deltaga i konkursboets förvaltning med de gode män och sysslomän, som utses på sätt i konkurslagen stadgas.

Det allmänna ombud, som sålunda blifvit förordnad, äge, lika med rättens ombudsman, att sammankalla borgenärerna att höras öfver ämnen, som röra boet och dess förvaltning, samt att hos rätten anmäla, om annan god man eller syssloman i konkursen visar motvilja eller försumelse vid fullgörande af sitt uppdrag. Då allmänna ombudet kallar borgenärerna till sammanträde, åligge ombudet att därom underrätta rättens ombudsman.

Utän hinder af beslut, som kan vara fattadt om delning af förvaltningen af boet, äge allmänna ombudet deltaga i förvaltningen i alla dess delar.

Af det arfvode, som för gode männen och sysslomännen bestämmes, tage allmänna ombudet en tredjedel.

Om särskild administration.

139 §.

Har försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, skall, för tillvaratagande af lifförsäkringstagarnas rätt, en särskild administration inträda. Förvaltningen af administrationsboet åligge försäkringsinspektionen.

Försäkringsinspektionen skall ofördröjligen för lifförsäkringstagarnas räkning omhändertaga samtliga de värdehandlingar, i hvilka lifförsäkringstagarna enligt bestämmelserna i 125 och 127 §§ njuta panträtt.

Härmed öfvergå på administrationsboet alla bolagets rättigheter och skyldigheter på grund af lifförsäkringsaftalen äfvensom, där lifförsäkringar återförsäkrats, bolagets rättigheter och skyldigheter på grund af återförsäkringarna.

För det belopp, hvarmed omförmälda värdehandlingar må finnas i värde understiga summan af lifförsäkringsfonden och af det högsta i 126 § föreskrifna belopp för säkerhetsfonden, äge administrationsboet fordringsrätt hos bolaget.

140 §.

Under administrationstiden må icke meddelas nya lifförsäkringar, ej heller återköp af lifförsäkringar äga rum, eller förskott mot säkerhet i lifförsäkringsbref lämnas.

Å lifförsäkringsbelopp, som förfallit till betalning före bolagets upplösning, skall utbetalas så mycket, som skolat gäldas, därest likvidation eller konkurs icke inträffat. Å lifförsäkringsbelopp, som förfaller till betalning under administrationstiden, utbetalas, innan administrationen avslutats, allenast så mycket, som försäkringsinspektionen finner kunna utgå utan förnärmande af öfriga lifförsäkringstagares rätt. Befinnes sedermera, att för mycket utbetalts, äge återbäring ej rum.

141 §.

Så snart administration inträdt, skall försäkringsinspektionen företaga en noggrann värdering af de värdehandlingar, som af inspektionen omhändertagits, samt verkställa beräkning af det belopp, hvartill lifförsäkringsfonden uppgår å första dagen i månaden näst efter den, då bolaget upplöstes.

142 §.

Sedan de i 141 § föreskrifna åtgärder vidtagits och försäkringsinspektionen med ledning däraf verkställt utredning angående administrationsboets ställning, skall inspektionen inleda underhandlingar med de inländska försäkringsbolag, som må finnas villiga att öfvertaga samtliga till administrationsboet hörande försäkringar.

Finner försäkringsinspektionen, att anbud, som i följd af underhandlingarna inkommit, bör antagas, skall inspektionen ofördröjligen upprätta redogörelse för den verkställda utredningen angående administrationsboets ställning och för de i anbudet föreslagna villkoren för försäkringarnas öfvertagande, med särskildt angifvande af den nedsättning i försäkringsbeloppen, hvilken må hafva betingats; i redogörelsen skola jämväl anföras de skäl, som föranleda inspektionen att förorda anbudet.

Försäkringsinspektionen skall till en hvar af de försäkringstagare, hvilkas adress är känd, med allmänna posten öfversända ett exemplar af

sagda redogörelse. Därjämte skall hufvudsakliga innehållet af redogörelsen kungöras i allmänna tidningarna.

Har före utgången af en af försäkringsinspektionen bestämd samt i redogörelsen och kungörelsen utsatt tid, minst fjorton dagar efter det kungörelsen infördes i allmänna tidningarna, icke någon invändning från försäkringstagare till inspektionen inkommit, eller uppgå de försäkringstagare, som förklarar sig icke godkänna förslaget, ej till minst en femtedel af hela antalet, skall anbudet anses vara af försäkringstagarna antaget. Administrationen skall i sådant fall afslutas genom öfverlämnande till det bolag, som öfvertager försäkringarna, af administrationsboets tillgångar och handlingar.

Har vid försäkringarnas öfverlåtande uppstått öfverskott, skall öfverskottet öfverlämnas till det bolag, hvars försäkring varit föremål för öfverlåtelsen.

143 §.

Har ej från inländskt bolag inkommit anbud om försäkringarnas öfvertagande, eller har försäkringsinspektionen icke funnit något inkommet anbud böra antagas, eller har anbud, som af försäkringsinspektionen förordats, icke blifvit på sätt i 142 § sägs antaget, skall inspektionen, där den finner ömsesidigt försäkringsbolag för försäkringarnas öfvertagande och rörelsens fortsättande lämpligen kunna bildas, kalla försäkringstagarna till sammanträde för fattande af beslut om bildande af sådant bolag. Kallelsen skall kungöras i allmänna tidningarna minst en månad före sammanträdet, äfvensom med allmänna posten öfversändas till de försäkringstagare, hvilkas adress är känd. Vid kallelsen skall i meddelandena till de särskilda försäkringstagarna fogas en af inspektionen upprättad redogörelse för den verkställda utredningen angående administrationsboets ställning samt för den nedsättning i försäkringsbeloppen, hvilken inspektionen må finna erforderlig, äfvensom ett genom inspektionens försorg upprättadt förslag till bolagsordning för det nya bolaget och till öfriga i 5 § angifna grunder för bolagets verksamhet.

Besluta de vid sammanträdet närvarande enhälligt, att bolaget skall bildas i enlighet med de af försäkringsinspektionen föreslagna grunder, eller finnas vid omröstning mera än fyra femtedelar af de röstande hafva förenat sig härom, skola bolagsordning och öfriga grunder för bolagets verksamhet

anses vara af försäkringstagarna antagna. Beslutet skall underställas Konungens stadfästelse.

Sedan Konungens stadfästelse erhållits och bolaget registrerats, skall administrationen avslutas genom öfverlämnande till det nya bolaget af administrationsboets tillgångar och handlingar. Det nya bolaget inträder i administrationsboets rättigheter och skyldigheter.

Kan icke i den ordning, som i denna paragraf sägs, nytt bolag komma till stånd, skall fördelning af administrationsboets tillgångar äga rum, där ej samtliga försäkringstagare öfverenskomma om administrationens fortsättande; och ankomme i sistnämnda fall på försäkringsinspektionen, huruvida ytterligare åtgärder böra vidtagas för försäkringarnas öfverlåtande eller för bildande af nytt bolag.

144 §.

Har försäkringsbolag, som meddelar försäkring af annat slag än lif-försäkring och meddelar sådan försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, skall försäkringsinspektionen utse ett ombud, som har att å försäkringstagarnas vägnar iakttaga och bevaka den panträtt, som jämlikt 125 § tillkommer försäkringstagarna uti de enligt sagda paragraf till deras säkerhet i särskildt förvar satta värdehandlingar, med iakttagande däraf, att en hvar försäkringstagare njuter panträtt i nämnda värdehandlingar i den mån han enligt bestämmelsen i 120 § 3 mom. äger fordran hos bolaget på grund af försäkringsaftalet.

Ombudet äge af bolaget uppbära arfvode till belopp, som bestämmes af Konungen.

Om frivillig öfverlåtelse af försäkringsbolags lifförsäkringar.

145 §.

Vill försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, till annat inländskt försäkringsbolag öfverlåta vare sig alla sina lifförsäkringar eller viss del däraf, skall tillstånd till öfverlåtelsen sökas hos försäkringsinspektionen. Vid ansökningen skall fogas aftalet angående öfverlåtelsen, äfvensom föreläggas sådan utredning, att försäkringsinspektionen kan med ledning

däraf bedöma, huruvida öfverlåtelsen kan ske utan förnärmande af försäkringstagares rätt.

Finnes ej ansökningen böra genast afslås, skall försäkringsinspektionen genom tillkännagifvande i allmänna tidningarna kungöra ansökningens innehåll, aftalet angående öfverlåtelsen och ett sammandrag af den förebragta utredningen samt förelägga de försäkringstagare, hvilkas försäkringar äro afsedda att öfverlätas, att sist inom tre månader efter det kungörelsen varit i allmänna tidningarna införd, hos försäkringsinspektionen skriftligen anmäla, huruvida de hafva något att mot ansökningen erinra. Underrättelse om kungörelsen och föreläggandet skall med allmänna posten afsändas till enhvar af nämnda försäkringstagare, hvilkens adress är känd.

Varder inom den utsatta tiden bifall till ansökningen bestridt af minst en femtedel af de försäkringstagare, hvilkas försäkringar äro i fråga, skall ansökningen afslås. I annat fall företage försäkringsinspektionen ansökningen till slutlig pröfning.

Bifalles ansökningen, skall det bolag, som öfverläter försäkringarna, anses fritaget från sina förpliktelser på grund af de öfverlätta försäkringarna, och skola dessa förpliktelser i stället åligga det bolag, till hvilket försäkringarna öfverlätas.

Där bolags samtliga försäkringar på sätt nu är sagdt öfverlätas, skall bolaget anses upplöst den dag, ansökningen bifölls.

Varder, efter det ansökning, hvarom i denna paragraf förmäles, bifallits, det bolag, som öfverlåtitt försäkringar, försatt i konkurs, skall, vid tillämpning af hvad i 36 § 3 mom. konkurslagen är stadgadt angående rätt till talan om återgång af aftal, sådant aftal, som afses i denna paragraf, anses ingånget den dag, ansökningen bifölls.

146 §.

Vilja två eller flera försäkringsbolag, som drifva lifförsäkringsrörelse, sammansluta sig till ett nytt bolag med ändamål att öfvertaga deras förpliktelser på grund af lifförsäkringar, skall, jämte det att stadfästelse å det nya bolagets ordning och å öfriga grunder för dess verksamhet sökes efter ty ofvan i denna lag är föreskrivet, tillika i tillämpliga delar iakttagas hvad i 145 § är stadgadt.

Om registrering.

147 §.

Hos patent- och registreringsverket skall föras försäkringsregister för inskrifning af de uppgifter, hvilka enligt denna lag skola för registrering anmälas eller hvilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrifvet.

För anmälningsskyldighetens fullgörande svare styrelseledamöterna eller, där bolaget är upplöst annorledes än genom konkurs, likvidatorerna.

148 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd af stadgade afgifter för registreringen och dess kungörande. Aflämnas anmälan genom ombud, eller insändes den med posten, skall underskriften vara af vittnen styrkt.

Då försäkringsbolags registrering sökes, skall enhvar, som är berättigad att teckna dess firma, på samma gång egenhändigt inskrifva firmateckningen i registret eller i särskildt bihang till detta, såvida icke teckningen verkställts å anmälningsskriften och blifvit af vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sker därom, att någon blifvit berättigad att teckna förut anmäld firma.

149 §.

Hafva icke vid anmälan till registrering iakttagits de föreskrifter, som finnas för hvarje särskildt fall meddelade, eller pröfvas beslut, som för registrering anmäles och för hvars giltighet Konungens stadfästelse ej erfordras, icke hafva i föreskrifven ordning tillkommit eller ej stå i öfverensstämmelse med föreskrifterna i denna lag eller eljest strida mot lag eller författning, skall registrering vägras.

Registreringsmyndigheten skall jämväl vägra registrering af försäkringsaktiebolag, där, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, aktiekapitalet ej uppgår till det belopp, hvartill det enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, eller, enligt samma uppgift, ej minst hälften af aktie-

kapitalet blifvit inbetald, samt registrering af ömsesidigt försäkringsbolag med garantikapital, där, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, ej minst hälften af garantikapitalet blifvit kontant inbetald eller stadgad skyldighet att aflämna förbindelser, som i 68 § omförmälas, ej fullgjorts.

Vägras registrering, skall registreringsmyndigheten ofördröjligen hålla sökanden till handa eller, om han uppgifvit fullständig adress, till honom med allmänna posten öfversända skriftlig underrättelse om beslutet med skälen därför.

Är sökanden med beslutet missnöjd, äge han att, vid talans förlust, innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag däröfver anförä besvär hos Konungen.

150 §.

Beviljas försäkringsaktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa:

1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse och dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) föremålet för bolagets verksamhet;

4) den ort, där styrelsen har sitt säte;

5) det belopp, hvartill, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, aktiekapitalet uppgår, så ock, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

6) å hvilket belopp aktie skall lyda;

7) huru stor del af aktiekapitalet blifvit, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, samt, där ej aktierna till fullo inbetalts, inom hvilken tid återstående inbetalningen skall fullgöras;

8) huruvida och i hvilken utsträckning delägare är pliktig att något utöfver tecknad aktiebelopp tillskjuta;

9) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till delägarnas kännedom;

10) styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist;

11) hvilken eller hvilka bland styrelseledamöterna äro berättigade att teckna firman.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse om företrädesrätt för vissa aktier, skall ock därom anteckning i registret göras.

Den ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse skall, försedd med bevis om registreringen, jämte teckningslistorna i hufvudskrift, till sökanden återställas.

151 §.

Beviljas ömsesidigt försäkringsbolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa:

- 1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse och dagen för beslutet om bolagets bildande;
- 2) bolagets firma;
- 3) föremålet för bolagets verksamhet;
- 4) den ort, där styrelsen har sitt säte;
- 5) beloppet af garantikapital, där sådant förskjutes, huru stor del däraf blifvit inbetald, förutsättningarna för dess återgäldande samt huruvida och i hvilken utsträckning garant är pliktig att tillskjuta något utöfver tecknad garantibelopp;
- 6) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;
- 7) huruvida och i hvilken utsträckning styrelsen äger för bolaget upptaga lån;
- 8) styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist;
- 9) hvilken eller hvilka bland styrelseledamöterna äro berättigade att teckna firman;
- 10) huruvida och i hvilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant, samt huruvida bolagsstämmas befogethet skall, helt eller delvis, utöfvas af därtill särskildt utsedda personer;
- 11) huru kallelse till bolagsstämman skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro delägare.

Den ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse skall, försedd med bevis om registreringen, jämte teckningslistorna i hufvudskrift, till sökanden återställas.

152 §.

Anmäles ändring i förhållande, hvarom inskrifning i registret skett, skall den, där registrering beviljas, i registret anmärkas.

Registreras ändring i bolagsordningen eller i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, skall ena afskriften af Konungens beslut om

stadfästelse å sådan ändring till sökanden återställas, försedd med bevis om registreringen. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrifning i registret göras.

153 §.

Hvad i registret införes, med undantag af underrättelse om konkurs, hvarom i 52 eller 110 § förmäles, skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras i allmänna tidningarna.

En samling för hela riket af hvad sålunda kungjorts skall genom det allmännas försorg efter hand befordras till trycket och förses med register för hvarje år.

Anmälningsskrifter med därtill hörande handlingar skola, särskildt för hvarje försäkringsbolag, såsom bilagor till registret förvaras.

154 §.

Närmare föreskrifter om registrets förande, de i 153 § stadgade kungörelser, afgifterna för registreringen och för dess kungörande samt tid och sätt för utgifvande af den i nämnda paragraf omförmälda samling meddelas af Konungen.

155 §.

Menar någon, att en i registret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande föras vid Stockholms rådstufvurätt.

156 §.

Har genom laga kraft ägande dom blifvit förklaradt, att en i registret gjord inskrifning ej bort ske, eller att något förhållande, hvarom inskrifning skett, ändrats eller upphört, skall, på begäran af någondera parten, anteckning därom göras i registret. Underrättelse om sådan anteckning skall så kungöras, som i 153 § sägs.

Varder, sedan i registret anteckning om försäkringsbolags konkurs gjorts, af öfverrätt förklaradt, att offentlig stämning ej bort utfärdas, skall anteckningen, på därom gjord ansökning, ur registret afföras.

157 §.

Det, som i enlighet med denna lag blifvit infördt i registret och kungjordt i allmänna tidningarna, skall anses hafva kommit till tredje mans kännedom, där ej af omständigheterna framgår, att han hvarken haft eller bort hafva kunskap därom.

Innan sådant kungörande skett, kan det förhållande, som blifvit eller bort blifva i registret antecknadt, icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hafva därom ägt vetskap.

Ansvarsbestämmelser.

158 §.

Drifver någon här i riket försäkringsrörelse utan att vara därtill berättigad, straffes med böter från och med femtio till och med fem tusen kronor.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse, som nu är sagd, samma förbrytelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

159 §.

Den, som i anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med femtio till och med två tusen kronor, där ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

Lag samma vare om den, som mot bättre vetande lämnar oriktig sådan uppgift, redogörelse eller jämförelse, hvarom i 134 § under 2), 3) eller 4) förmäles.

160 §.

Bryter någon emot föreskrifterna i 7 § 2 eller 3 mom., 49 § 1 mom. eller 100 § 1 mom., eller underlåter ledamot af försäkringsaktiebolags styrelse att iakttaga föreskrift, som i 19 eller 20 §, 21 § 1 mom., 22 §

4 mom., 34 § 4 mom., 41 §, 134 §, 135 § 1 mom. eller 137 § är meddelad, eller underlåter ledamot af ömsesidigt försäkringsbolags styrelse att iakttaga hvad i 80 §, 84 § 4 mom., 134 §, 135 § 1 mom. eller 137 § är stadgadt, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

Lag samma vare, där likvidator för försäkringsbolag ej fullgör hvad honom enligt 54 § 2 mom., 58 § 2 mom., 112 § 2 mom., 115 § 3 mom. eller 135 § 1 mom. åligger.

Bryter någon emot föreskriften i 49 § 2 mom. eller 100 § 2 mom., eller lämnar någon eljest i meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, oriktiga eller vilseledande uppgifter angående försäkringsbolag, straffes efter ty i 1 mom. sägs.

161 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Om undantag från lagens tillämplighetsområde.

162 §.

I fråga om ömsesidigt försäkringsbolag, hvars verksamhet endast afser att meddela försäkring af egendom inom ett län, skall af denna lags förestående bestämmelser, förutom de i sista momentet af denna § angifna lagrum, i tillämpliga delar allenast gälla hvad i 1, 3, 63, 64, 66, 68, 69, 71, 74, 75, 77—79, 81—91, 94—120, 122, 131, 132, 134—138 och 158—161 §§ stadgas, dock att sådan uppgift angående bolagets verksamhet och ställning, hvarom i 134 § under 2) förmäles, skall införas, i stället för i allmänna tidningarna, i den stads tidning, där Konungens befallningshafvande har sitt säte, eller, om flera tidningar där utgifvas, i tidning, där allmänna påbud för staden vanligen meddelas.

De, som vilja stifta ömsesidigt försäkringsbolag, hvarom nu är sagdt, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens befallningshafvandes stadfästelse. Konungens befallningshafvande pröfvar bolags-

ordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författning i öfrigt, så ock om och i hvad mån särskilda bestämmelser därutöfver må erfordras.

Å beslut om ändring i stadfäst bolagsordning skall ock sökas Konungens befallningshafvandes stadfästelse.

Firman skall innehålla ordet »försäkring» och angifva området för bolagets verksamhet samt tydligt skilja sig från andra, hos samma myndighet förut enligt bestämmelserna i denna paragraf införda, ännu bestående firmor.

Sedan bolaget bildats och styrelse blifvit utsedd, skall ansökning om bolagets registrering af styrelsen göras. Sådan ansökning skall innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternas fullständiga namn äfvensom om deras hemvist, än ock, där bolagets firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

1) Konungens befallningshafvandes beslut om stadfästelse, i två styrkta afskrifter;

2) protokoll, utvisande att beslut fattats om bolagets bildande och att styrelse blifvit utsedd;

3) samtliga teckningslistor i hufvudskrift och styrkt afskrift.

Stadfäst ändring i bolagsordningen skall, vid det i 160 § stadgade äfventyr, ofördröjligen anmälas för registrering. Vid ansökning härom skall styrelsen foga två styrkta afskrifter af Konungens befallningshafvandes beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

Hos Konungens befallningshafvande skall föras register för inskrifning af de uppgifter, hvilka enligt denna lag skola i fråga om ömsesidigt försäkringsbolag, hvarom i denna paragraf är sagdt, anmälas eller hvilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrifvet.

Beviljas bolags registrering, låte Konungens befallningshafvande i registret införa:

1) dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) föremålet för bolagets verksamhet;

4) den ort, där styrelsen har sitt säte;

5) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;

6) huruvida och i hvilken utsträckning styrelsen må äga för bolaget upptaga lån;

7) styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist;

8) hvilken eller hvilka bland styrelseledamöterna äro berättigade att teckna firman;

9) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som ej äro delägare.

Det ena exemplaret af Konungens befallningshafvandes beslut om stadfästelse skall, försedt med bevis om registreringen, jämte teckningslistorna i hufvudskrift, till sökanden återställas.

Anmäles ändring i förhållande, hvarom inskrifning i registret skett, skall den, där registrering beviljas, i registret anmärkas. Registreras ändring i bolagsordningen, skall ena afskriften af Konungens befallningshafvandes beslut om stadfästelse å ändringen till sökanden återställas, försedd med bevis om registreringen. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrifning i registret göras.

Menar någon, att en i registret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande föras vid rådstufvurätten i den stad, där Konungens befallningshafvande har sitt säte.

Hvad i 147 § 2 mom., 148 och 149 §§, 153 § 1 och 3 mom. samt 154, 156 och 157 §§ är stadgadt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om registrering och register, hvarom i denna § är sagdt, dock att de kungörelser, som i 153 § 1 mom. och 156 § omförmälas, skola införas, i stället för i allmänna tidningarna, i ortstidningen, samt att hvad i 157 § är sagdt om verkan af kungörande i allmänna tidningarna i stället skall gälla kungörande i ortstidningen.

163 §.

Hvad ofvan i denna lag är föreskrifvet skall ej äga tillämpning å:

- a) anstalt, som inrättats af staten;
- b) anstalt, som allenast meddelar försäkring mot förlust å skuldebref eller andra värdehandlingar;
- c) ränte- och kapitalförsäkringsanstalt;
- d) ömsesidigt försäkringsbolag för försäkring af egendom å landsbygden, hvars verksamhetsområde är mindre än ett härad;
- e) sjuk- och begravningskassa eller annan dylik understödsförening, hvars verksamhet icke afser affärsmässigt drifvande af försäkringsrörelse.

Anstalt, hvarom ofvan under b), c) och d) förmäles, vare dock pliktig att angående sin verksamhet göra anmälan och lämna uppgifter i enlighet med de föreskrifter, Konungen meddelar.

164 §.

I fråga om återförsäkring äger Konungen medgifva sådana afvikelser från hvad denna lag innehåller, som pröfvas skälige.

Har Konungen fritagit försäkringsbolag från skyldighet att afsätta försäkringsfond för återförsäkring, som af bolaget meddelas, skall sådan försäkring icke medföra den i 122 § 1 mom. stadgade verkan.

Öfvergångsbestämmelser.

165 §.

Genom denna lag upphävas:

nådiga kungörelsen angående anordnande af tillsyn å inländska försäkringsanstalter den 22 oktober 1886; samt

lagen om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse, den 28 juni 1895.

166 §.

Å försäkringsbolag, hvars stadgar blifvit före denna lags trädande i kraft af Konungen eller af Konungens befallningshafvande stadfästa, skola föreskrifterna i denna lag icke äga tillämpning så vidt de afse ämnen, rörande hvilka blifvit i stadgarna särskildt bestämdt; dock att denna lag gäller till efterrättelse i fråga om ändring af stadgarna eller af de i 5 § angifna grunder för försäkringsverksamhet, om det sätt, hvarpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om delgifning af stämning eller annat offentlig myndighets bud, om skyldighet att afsätta och redovisa försäkringsfond och säkerhetsfond, om sättande i förvar af värdehandlingar motsvarande dessa fonder, om utdelning till aktieägare, garantier eller försäkringstagare, om likvidation och särskild administration, om frivillig öfverlåtelse, om tillsyn, om registrering och om ansvar. Stadfästelse å de grunder för försäkringsverksamhet, angående hvilka jämlikt 5 eller 67 § bestämmelser skola upprättas, skall, ändå att rörande sagda grunder eller en eller flera af dem må hafva blifvit i stadgarna särskildt bestämdt, sökas inom ett år efter lagens trädande i kraft.

För försäkringsbolag, som börjat sin verksamhet innan denna lag trädte i kraft, men hvars stadgar icke blifvit stadfästa, skall, där enligt denna lag stadfästelse å bolagsordningen och å öfriga grunder för bolagets verksamhet erfordras, sådan stadfästelse sökas inom den i 1 mom. stadgade tid.

Ömsesidigt försäkringsbolags firma, som brukats innan denna lag träder i kraft, må, där Konungen sådant medgifver, godkännas och registreras, äfven om densamma icke i allo öfverensstämmar med bestämmelsen i 70 §.

Konungen äger för särskilda fall medgifva, att med viss i denna lag gifven föreskrifts tillämpning å försäkringsbolag, som börjat sin verksamhet före lagens trädande i kraft, må anstå under viss tid, högst fem år.

De öfvergångsstadganden, som i afseende å registrering af äldre bolag må finnas vara erforderliga, meddelas af Konungen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Bil. B.

Lag

om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Utländsk försäkringsanstalt må här i riket drifva försäkringsrörelse, där sådant sker genom generalagent såsom syssloman, och i öfrigt under villkor, som nedan i denna lag stadgas.

Ej må anstalt hafva mera än en generalagent.

Generalagent må, därest sådant ej förbjudes i fullmakten, använda agent såsom ombud vid rörelsens drifvande.

2 §.

Generalagent skall vara bosatt här i riket, äga god frejd och råda öfver sig och sin egendom samt, därest han är utländsk undersåte, hafva, på sätt särskildt är föreskrifvet, förvärfvat rätt att inom riket idka handel eller annat näringsyrke.

Generalagentur må jämväl innehafvas af svenskt aktiebolag eller ömsidigt försäkringsbolag, såvida samtliga styrelseledamöterna äro efter ty ofvan i denna paragraf sägs behöriga, eller af svenskt handelsbolag, om samtliga bolagsmännen äga dylik behörighet. För fullgörande af de skyldigheter, som åligga generalagent, svare i förra fallet enhvar styrelseledamot och i det senare enhvar bolagsman, som ej är endast kommanditdelägare.

3 §.

Utländsk försäkringsanstalt, som här i riket drifver försäkringsrörelse, skall i alla däraf härflytande rättsförhållanden lyda under svensk lag samt vara pliktig att svara inför svensk domstol och underkasta sig svensk myndighets afgörande.

4 §.

Innan utländsk försäkringsanstalt må börja drifvandet af försäkringsrörelse här i riket, skall därtill förvärfvas tillstånd af försäkringsinspektionen.

Vid ansökning om sådant tillstånd skola fogas:

- 1) handlingar, som styrka generalagentens behörighet enligt 2 §;
- 2) det för anstalten gällande reglemente, i två exemplar;
- 3) uppgift, enligt närmare bestämmelser, som af försäkringsinspektionen meddelas, om öfriga grunder för anstaltens verksamhet;
- 4) bevis att anstalten i sitt hemland med laga rätt drifver sådan försäkringsrörelse, som är i fråga, jämte behörigen styrkt uppgift om den tid, hvarunder anstalten i hemlandet drifvit sådan försäkringsrörelse, och om anmärkningar, som af myndigheterna därstädes under de sista tre åren må hafva framställts emot anstaltens verksamhet, äfvensom anstaltens förvaltnings- och revisionsberättelse för hvar och ett af de tio sista åren, därest anstalten så länge varit i verksamhet;
- 5) fullmakt för generalagenten att å anstaltens vägnar här i riket drifva försäkringsrörelsen och att uti alla däraf härflytande rättsförhållanden för anstalten mottaga stämning samt själf eller genom annan tala och svara;
- 6) skriftligt bemyndigande för försäkringsinspektionen att i de fall, som i 7 och 11 §§ omförmälas, förordna ett ombud att å anstaltens vägnar mottaga stämning samt i öfrigt företräda anstalten;
- 7) skriftlig förklaring, att anstalten i allt, som angår försäkringsrörelsen här i riket, underkastar sig svensk lag och svensk myndighets afgörande;
- 8) behörigt intyg, att den, som utfärdat de i 5) — 7) omförmälda handlingar, är därtill berättigad och att handlingarna äro affattade i enlighet med hemlandets lagar;
- 9) bevis att anstalten, för ändamål, som i 9 § sägs, samt på sätt och under villkor, som af försäkringsinspektionen godkännas, i riksbanken nedsatt, i penningar eller värdehandlingar, ett belopp af etthundra tusen

kronor för lifförsäkring, samma belopp för brandförsäkring eller för sjöförsäkring och ett belopp af femtio tusen kronor för hvarje annat slag af försäkring.

Med lifförsäkring förstås i detta lagrum jämväl liffränte- och kapitalförsäkring.

5 §.

Finnes generalagenten behörig enligt 2 § och äro de enligt 4 § ingifna handlingar jämväl i öfrigt af föreskrifven beskaffenhet, meddele försäkringsinspektionen anstalten tillstånd att här i riket drifva försäkringsrörelsen; dock skall sådant tillstånd vägras, därest grunderna för anstaltens verksamhet finnas hvila på ett system, som uppenbarligen är af beskaffenhet att ej medgifva en betryggande försäkringsverksamhet, eller med hänsyn till innehållet af de i 4 § omnämnda handlingar sådan försäkringsverksamhet uppenbarligen icke är att förvänta.

Meddelas tillstånd, skall försäkringsinspektionen låta i allmänna tidningarna införa tillkännagifvande härom jämte fullmakten eller, där den är på främmande språk affattad, svensk öfversättning däraf.

6 §.

Vidtages ändring i det för anstalten gällande reglemente eller i öfriga uppgifna grunder för anstaltens verksamhet, skall generalagenten inom tre månader därefter till försäkringsinspektionen ingifva två exemplar af beslutet därom. Om ändringen låte försäkringsinspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande i allmänna tidningarna.

Har af myndigheterna i anstaltens hemland framställts anmärkning mot anstaltens verksamhet, skall generalagenten så fort ske kan därom skriftligen underrätta försäkringsinspektionen.

7 §.

Varder generalagent urståndsatt att utöfva sitt uppdrag, vare sig emedan han ej vidare är enligt 2 § behörig eller af annan anledning, eller afsäger han sig uppdraget, eller återkallas fullmakten, skall, för tiden till dess hindret upphört eller ny generalagent blifvit utsedd och af försäkringsinspektionen godkänd, inspektionen förordna ett ombud att å anstaltens vägnar mottaga stämning och i öfrigt företräda anstalten med afseende på

redan meddelade försäkringar; och låte inspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande härom i allmänna tidningarna. Intill dess sådant förordnande blifvit kungjort, äge försäkringstagare hos försäkringsinspektionen insätta förfallen försäkringspremie med samma verkan, som om den blifvit inbetald till anstalten.

8 §.

Generalagent vare pliktig:

att när som helst hålla räkenskaper och handlingar tillgängliga för försäkringsinspektionen eller dess ombud, äfvensom att i öfrigt lämna de upplysningar, som af inspektionen äskas i fråga om anstalten och dess verksamhet inom riket;

att för hvarje räkenskapsår, enligt formulär, som af försäkringsinspektionen fastställes, upprätta och inom åtta månader efter räkenskapsårets utgång till inspektionen insända uppgift angående anstaltens verksamhet inom riket samt att inom samma tid låta införa uppgiften i allmänna tidningarna; äfvensom

att inom tre månader efter det berättelse om revision af anstaltens räkenskaper och förvaltning blifvit å sammanträde med anstaltens delägare framlagd, till försäkringsinspektionen ingifva ett exemplar af denna berättelse.

9 §.

Hvad på sätt i 4 § omförmäles blifvit af utländsk försäkringsanstalt i riksbanken nedsatt må allenast användas till gäldande af fordringar på grund af försäkringsaftal, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket, äfvensom af böter, afgifter och ersättningar, som i anledning af denna rörelse må åläggas generalagenten eller anstalten.

Minkas det nedsatta beloppet i följd däraf, att värdehandlingar nedgå i värde eller att någon del af beloppet åtgår till gäldande af fordringar, böter, afgifter eller ersättningar, eller af annan anledning, skall hvad som brister i det föreskrifna beloppet fyllas inom fyra veckor efter det generalagenten blifvit därom tillsagd af försäkringsinspektionen.

Varder icke inom nu stadgade tid bristen fylld, hafve anstalten förverkat sin rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse; och åligge det försäkringsinspektionen att härom ofördröjligen låta införa kungörelse i allmänna tidningarna.

10 §.

Sker afvikelse från denna lag eller inträder förändring i de förhållanden, som voro bestämmande för meddelande af tillstånd att här i riket drifva försäkringsrörelsen, ankomme på försäkringsinspektionen att återkalla det meddelade tillståndet. Om återkallelse låte försäkringsinspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande i allmänna tidningarna.

11 §.

Upphör utländsk försäkringsanstalt att drifva rörelsen här i riket, åligge anstalten att, med bifogande af behörig fullmakt, hos försäkringsinspektionen uppgifva ombud, som af inspektionen godkännes, att å anstaltens vägnar mottaga stämning och i öfrigt företräda anstalten i afseende å redan meddelade försäkringar; för tiden intill dess sådan anmälan skett äge försäkringsinspektionen förordna ett ombud med sagda befogenhet. Om fullmakten eller förordnandet låte inspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande i allmänna tidningarna. Intill dess sådant kungörande skett, äge försäkringstagare hos försäkringsinspektionen insätta förfallen försäkringspremie med samma verkan, som om den blifvit inbetald till anstalten.

Har utländsk försäkringsanstalt upphört att drifva rörelsen här i riket, må det belopp, som enligt hvad i 4 § omförmäles blifvit i riksbanken nedsatt, kunna, efter anmälan hos försäkringsinspektionen, af anstalten utbekommas, därest det visas, att anstaltens samtliga förbindelser, som i 9 § afses, blifvit fullgjorda, eller att anstalten för deras fullgörande ställt annan säkerhet, som af inspektionen godkännes.

12 §.

Ombud, som enligt 7 eller 11 § förordnats af försäkringsinspektionen, äge af anstalten uppbära ersättning med belopp, som af Konungen bestämmes.

13 §.

Utländsk försäkringsanstalt, som drifver försäkringsrörelse här i riket, vare pliktig att i alla för allmänheten afsedda meddelanden vid teckning af sin firma utsätta hemlandet äfvensom anstaltens egenskap att vara grundad på aktier eller på ömsesidighet eller på andra grunder. Ej må sådan

anstalt själf eller genom sina agenter och personal angifva sig hafva genom den i 4 § föreskrifna deposition ställt fullgod säkerhet för sina svenska försäkringstagare eller angifva sig vara beträffande hela sin verksamhet kontrollerad af svenska staten, ej heller må annan beteckning af likartadt innehåll användas.

Försäkringsbref skall innehålla uppgift ej mindre om de för anstalten, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor, än äfven om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brevet afses.

Där uti meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, vid angifvande af anstaltens fonder inräknas oguldna förbindelser af delägare eller garantier skall beloppet af sådana förbindelser särskildt utsättas.

14 §.

Är handling, som enligt denna lag till försäkringsinspektionen ingifves, affattad på främmande språk, skall, där så påfordras, tillika ingifvas en bestyrkt svensk öfversättning däraf.

Tillkännagifvande, som enligt denna lag sker i allmänna tidningarna, skall bekostas af den anstalt, som tillkännagifvandet rör.

15 §.

Innan förhållande, som enligt denna lag skall i allmänna tidningarna kungöras, blifvit sålunda kungjordt, må det icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hafva därom ägt vetskap.

16 §.

Till bestridande af kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall utländsk försäkringsanstalt, som drifver försäkringsrörelse här i riket, årligen erlægga bidrag enligt bestämmelser, som af Konungen meddelas. Detta bidrag må icke i något fall öfverstiga en femtedels procent af anstaltens hela inkomst af afgifter för nästföregående kalenderår för försäkringar, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket.

17 §.

Öfver försäkringsinspektionens beslut må klagan föras hos Konungen.

18 §.

Hvar som här i riket drifver försäkringsrörelse för utländsk försäkringsanstalts räkning, utan att anstalten erhållit tillstånd till rörelsens bedrivande, straffes med böter från och med femtio till och med fem tusen kronor.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse, som nu är sagd, samma förbrytelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

19 §.

Underlåter generalagent att fullgöra hvad honom enligt 6 eller 8 § åligger, eller bryter någon emot föreskrifterna i 13 § 1 eller 2 mom., straffes med böter från och med fem till och med fem hundra kronor.

Lag samma vare, där någon bryter emot föreskriften i 13 § 3 mom., eller eljest i meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter angående anstalt, hvarom i denna lag är fråga.

Den, som i fall, hvarom i 4, 6 eller 8 § förmäles, emot bättre vetande lämnar oriktig uppgift, straffes med böter från och med femtio till och med två tusen kronor, där ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

20 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

21 §.

I fråga om utländsk försäkringsanstalt, hvars rörelse här i riket allenast afser återförsäkring, äge denna lag ej tillämpning.

22 §.

Genom denna lag upphäfves nådiga kungörelsen angående villkoren för utländsk försäkringsanstalts rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse den 22 oktober 1886.

Utländsk försäkringsanstalt, som vid denna lags trädande i kraft lofligen drifver försäkringsrörelse här i riket, skall, om den önskar under mera än ett år därefter fortsätta rörelsen, begära tillstånd på sätt i 4 § är föreskrifvet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Bil. C.

Lag

om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 11 kap. 15 § rättegångsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

Är stämning tagen å bolag, förening eller annat samfund, eller å stiftelse eller annan sådan inrättning, varde stämningen delgifven den, som äger att företräda samfundet eller inrättningen, eller, där flera, hvar för sig eller gemensamt, äro därtill behöriga, någon af dem. Huru stämning skall delgifvas, där styrelse för aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller registrerad förening för ekonomisk verksamhet vill kära till bolaget eller föreningen, därom är särskildt stadgadt.

Är ej någon satt att företräda samfund, som stämmas skall, men finnes någon, som äger sammankalla dem, hvilka hafva att öfver samfundets angelägenheter besluta, skall stämningen honom delgifvas.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904

Lag

om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap.
4 § strafflagen.

Härigenom förordnas, att 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

22 kap.

14 §.

Går fullmäktig i sak, den honom betrodd är, svikligen hufvudmannens vederpart tillhanda, vare sig med skrifts uppsättande, eller med råd eller skäl, eller eljest till hufvudmannens skada främjar sin eller andras nytta, eller begår syssloman vid annat uppdrags utförande trolöshet emot hufvudman; vare lag som i 11 § sägs; och varde fullmäktig, som med sådant brott beträdes, dömd ovärdig att vidare föra andras talan inför rätta.

Såsom syssloman skall ock straffas, efter ty nu sagdt är, ledamot i styrelse för aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller registrerad förening för ekonomisk verksamhet, så ock annan, som är satt att leda bolagets eller föreningens angelägenheter.

Förleder man, i sviklig afsikt, annan till oskälig rättegång, straffes med böter.

23 kap.

4 §.

Har aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller registrerad förening för ekonomisk verksamhet kommit i konkurstillstånd, och finnes styrelseledamot eller annan, som är satt att leda bolagets eller föreningens angelägenheter, hafva mot borgenärerna sig förbrutit, som här ofvan sägs; då skall han straffas, som vore han gäldenär i konkursen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Lag

om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855
angående handelsböcker och handelsräkningar.

Härigenom förordnas, att 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar skall erhålla följande ändrade lydelse:

Under stadgandet i första punkten af 1 § inbegripas: de, som penninghandel och bankrörelse drifva; de, som för egen räkning eller i kommission in- eller utrikes varor uppköpa, för att dem åter utsälja; de som i kommission varor till utsäljning emottaga; de, som för in- eller utrikes sjöfart skepp eller fartyg bygga eller utrusta, för att dem på frakt upplåta eller försälja; idkare af försäkringsrörelse; idkare af apoteksrörelse; idkare af boktryckeri- och bokförlagsrörelse; idkare af gröfre eller finare snides bruk, och af verk för tackjärnsblåsning och järngjuteri; idkare af fabriker och manufakturverk; idkare af de borgerliga yrken, som hafva till ändamål att lifsmedel eller drycker till försäljning bereda; och de, som till sitt yrke gjort att på beting öfvertaga uppförande och bättrande af hus och byggnader.

Undantagna äro: jordbrukare och idkare af de näringar, hvilka med jordbruket sammanhänga eller såsom föremål för husflit äro att betrakta; idkare af grufdrift och bergsmannahandtering; handtverkare, som hufvudsakligen på beställning varor förfärdiga; och de, som, utan biträde af andra än hustru och barn, mångleri- eller annan sådan mindre handelsrörelse idka, eller lifsmedel, drycker eller andra varor till försäljning bereda.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Lag

om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Häriigenom förordnas, att 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura skall erhålla följande ändrade lydelse:

Hvar, som vill idka handel eller annan näring, med hvars utöfvande följer skyldighet att föra handelsböcker, vare pliktig att till införande i handelsregistret anmäla det namn, hvarunder han ämnar bedriva sin rörelse och som han vid därvid förekommande underskrifter ämnar teckna. Sådant namn kallas firma.

I handelsbolag åligger det hvarje bolagsman att ansvara för anmälningsskyldighetens fullgörande.

Från nu stadgade anmälningsskyldighet undantagas fartygsredare och rederier, aktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag samt registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, så ock enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar.

Enkelt bolag må, efter ansökning af bolagsmännen, i handelsregistret införas på sätt om handelsbolag är stadgadt; och gälle sedan om det bolag hvad i denna lag finnes angående handelsbolag föreskrifvet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.
